

SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOSLAVA) PARA TODA SUD AMERICA

REGISTRO NACIONAL
DE LA PROPIEDAD
INTELLECTUAL
No. 297218

CORREO ARGENTINO
Sucursal 19

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3159

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1551

No. 35

BUENOS AIRES, 16 DE SEPTIEMBRE (SEPTEMBRA) DE 1949

Jugoslovanska vlada je odgovorila na Sovjetsko noto

Pariški sporazum o mirovni pogodbi z Avstrijo je prizadejal Jugoslavijo in koroškemu ljudstvu ob avstrijski meji veliko krivico. Odrekel jim je svečano obljudljeno pravico o samoodločitvi in jih proti njihovi volji ponovno porinil v suženjstvo tuje države. Posebno vlogo pri sklepanju tega sporazuma je odigrala Sovjetska zveza, ki je stavila svoj podpis poleg podpisa zapadnih imperialističnih sil na pogodbi in s tem prevzela soodgovornost za ponovno zasuženje malega naroda, ki se je junaska boril proti nacizmu za priključitev k novi Jugoslaviji. Sovjetska zveza, ki je prva branila zahteve Jugoslavije na zunaj, je te jugoslovanske zahteve prenehala braniti potem, ko je na osnovi zloglasne resolucije začela voditi proti Jugoslaviji klevetniško gonjo. Prav z izrabljajem tudi koroškega vprašanja se sedaj ta klevetniška gonja proti Jugoslaviji in njenemu vodstvu nadaljuje v obliki raznih izjav sovjetskih odgovornih osebnosti, kakor tudi v obliki not, s katerimi se hoče Sovjetska zveza in ostreši odgovornosti za njeno protidemokratično in do jugoslovanskih in vseh malih narodov izvršeno dejanje.

V zvezi z netočnim in klevetniškim obrazloževanjem koroškega vprašanja, ki ga je v očitno obrambo pred demokratičnim svetom začela posajati Sovjetska zveza, je jugoslovanska vlada naslovila na vlado Sovjetske zveze noto, v kateri je bil podan potek razvoja koroškega vprašanja odkar se je o njem začelo razpraljati na narodnih forumih. Prav ta razvoj pa kaže, da je Sovjetska zveza nenadoma brez upravičenega razloga prenehala nastopati demokratično stališče v pogledu koroškega vprašanja in da je končno za ceno koncesij, ki so jih zapadne sile dale v pogledu zahtev Sovjetov, zvez, popolnoma popustila v koroškem vprašanju in pristala skupno z zapadnimi imperialističnimi silami na ponovno zasuženje koroških Slovencev.

Kakor je znano je sovjetska vlada izročila v zadnjem času jugoslovanski vladi dve noti. V prvi skuša sovjetska vlada prevaliti odgovornost pred zgodovino, da je prepustila koroške Slovence nadaljnemu zatiranju in germanizaciji, od sebe na vlado FLRJ, v drugi pa znova jemlje v zaščito pretirane belogardiste — sovjetske državljanje, ki so v revoluciji informbiroja dobili izpodbudo za volunsko in diverzansko delovanje na škodo socialistične građe v Jugoslaviji. Za odnos sovjetskih voditeljev do majhne socialistične dežele je značilen predvsem ton obeh not. V notah kar mrgoli psovki, žalitev in groženj. Takšnega slovarja ne najdeš nikjer v mednarodni diplomatski korespondenci. Takšnega slovarja sovjetski predstavniki niso uporabljali, niti ne uporabljajo v korespondenci s fašističnimi deželami, niti z nobeno imperialistično državo.

Jugoslovanska vlada je na obe noti odgovorila. Jugoslovanska odgovora dva zgodovinska dokumenta, ki ju za razliko, od potvarjanja dejstev in kopicenja klevet, žaljivk in groženj v sovjetskih notah označuje resnicnost, verodostojnost, socialistična dostojnost in ponosna zavest Jugoslavije, da brani načela marksizma in leninizma pred odkloni kominformistov ter da brani pravilne in demokratične odnose med socialističnimi državami. Kominformistični krogi v raznih državah si prizadevajo, da odgovori vlade FLRJ na sovjetske note ne bi prišli do širokih ljudskih množic, istočasno pa napihujajo po nalogu kominformistične centrale lažnjivo, klevetniško in histerično vsebino sovjetskih not. Toda resnici ne morejo in nikoli ne bodo mogli zapreti pot, pa naj bodo njihova prizadevanja v tej smeri še tako intenzivna, še tako ubrani nameni mednarodne reakcije.

SOVJETSKA NOTA

11. avgusta t. l. je Sovjetska zveza na jugoslovansko noto odgovorila s svojo noto. V prvi točki te note hoče Sovjetska zveza dokazati, da se je jugoslovanska vlada samovoljno odrekla koroški in citira v ta namen del Karlovškega pisma Višinskemu, v katerem je govora o dveh oziroma treh variantah rešitve koroškega vprašanja, ki bi jih predlagala jugoslovanska vlada, če bi zapadne sile na osnove jugoslovanske zahteve nikakor ne hotele pristati. Na podlagi teh variant, zanjejuče v tej točki sovjetska vlada, se je jugoslovanska vlada odrekla nem ozemeljskim zahtevam do Avstrije.

V drugi točki hoče sovjetska vlada pokazati, da je jugoslovanska vlada potela, da prevzame odgovornost za vprašanje v teritorialnih zahtevah sovjetske zveze in dà se je sama brala prevzeti tako odgovornost. Sov-

jetska nota pravi, da je bila to politična prevara, ki pa ji sovjetska vlada ni nasedla in zanika trditve jugoslovanske note, da so bili sovjetski predstavniki oni, ki so predlagali Jugoslaviji naj zmanjša svoje zemeljske zahteve.

V tretji točki note ponavlja sovjetska vlada izjavo Višinskoga, da se je Jugoslavija tajno pogajala z zapadnimi silami za rešitev koroškega vprašanja in zatrjuje, da sovjetska vlada še danes ne ve, s čim so se končala ta zakulisna pogajanja in proti komu so bila naprjena, kajti vse kar da je jugoslovanska vlada sporočala o teh pogajanjih Sovjetski zvezi ni niti deseti del tistega, kar se je v resnici godilo.

V četrti točki zanika nota, da bi Stalin osebno že leta 1945 jamčil za nedotakljivost Avstrije, v peti in šesti pa zaključuje s ponavljanjem klevetniških trditv, da jugoslovanska vlada krši zavezniške povezanosti nasproti

NOTA VLADE FNRI SOVIETSKI VLADI

Vlada Federativne Ljudske Republike Jugoslavije misli po proučitvi teksta note sovjetske vlade od 11. avgusta, da radi zavljivega tona te note ni obvezna dati odgovora. Ali radi obrambe zgodovinske resnice v vprašanju prepustitve Slovenske Koroške germanskemu gospodstvu ter, da demokratska javnost v tem pogledu ne bi ostala v zablodi, se bo Vlada Federativne Ljudske Republike Jugoslavije dotaknila nekaterih dejstev, katere so v omenjeni noti sovjetske vlade popolnoma preobrnjene.

1. Temeljna trditev, katero poskuša nota sovjetske vlade "dokazati", je sledeča: sovjetska vlada je baje storila vse, da bi se Slovenska Koroška odcepila od Avstrije ter da se kot pokrajina, naseljena povečini s Slovenci, priključi Jugoslaviji, dočim se je temu vlada Ljudske Republike Jugoslavije trudila v nasprotni smeri, t. j. proti interesom koroških Slovencev in proti svojim lastnim nacionalnim in državnim interesom, če da se je ona že spomladi 1947. I. odrekla zahtevi po Slovenski Koroški. Vlada ZSSR poskuša na ta način kot odgovorna vlada, katera je sodelovala pri sprejemjanju odločb na pariškem zasedanju Sveta ministrov, napritti odgovornost na vlado Federativne Ljudske Republike Jugoslavije za antidejstvo pariski odločbo, s katero so, v popolnem nasprotju z demokratskim principom o samoodločbi narodov, v celoti odbite opravljene zahteve Federativne Ljudske Republike Jugoslavije po Slovenski Koroški. Da bi dokazala tako absurdno trditev, navaja sovjetska vlada kot edini "dokaz" pismo, katero je podpredsednik vlade Federativne Ljudske Republike Jugoslavije, E. Kardelj poslal 20. aprila 1947. I. A. Višinskemu za časa moskovskega zasedanja Sveta ministrov, pismo, v katerem so dane tri različne minimalne zahteve vlade Federativne Ljudske Republike Jugoslavije, za slučaj, če bi velike sile definitivno odbile priključitev Slovenske Koroške k Federativni Ljudski Republiki Jugoslaviji. Sovjetska vlada trdi, da pomeni to pismo odpoved vlade Federativne Ljudske Republike Jugoslavije po Slovenski Koroški.

Ko postavlja brezmiselnogornjotrditve, računa vlada ZSSR očvidno na nepoučenost široke javnosti o tem, kar se je prijetilo pred omenjenim pismom. Zaradi tega, sovjetska vlada v svoji noti molča prehaja preko vseh okolnosti, katere so izviale to pismo in katere pojasnjujejo njegov pravi smisel. Stvarna dejstva so

Sovjetski zvezi, da nastopa kot sovražnik SZ in da se vedno bolj zbujuje z imperialističnimi krogi in z njimi vstopa v blok.

Jugoslovanski listi so sovjetsko noto v celoti objavili, tako, da so se z njo vsebino lahko seznanili vsi jugoslovanski državljanji, istočasno pa so prinesli tudi jugoslovanski odgovor na to noto in dali s tem državljanom nove Jugoslavije možnost, da se po prenjetvi obih not seznanijo z resnico o koroškem vprašanju.

sledeča: a) Delegacija Federativne Ljudske Republike Jugoslavije je v aprilu 1. 1947 prispevala v Moskvo, da bi na zasedanju Sveta ministrov razložila svoje zahteve napram Avstriji, toda je naletela na popolnoma negativno stališče predstavnikov ZDA, Velike Britanije in Francije, ali istotako tudi na zelo neopredeljeno stališče vlade ZSSR v pogledu njene pripravljenosti, da bi branila jugoslovanske zahteve. Sovjetski vladi je dobro znano, da sta na nekoliko razgovorov, katere sta imela v tem času šef delegacije Federativne Ljudske Republike Jugoslavije, E. Kardelj in ambasador Federativne Ljudske Republike Jugoslavije v Moskvi, V. Popović, s predstavniki ZSSR V. Molotovim in A. Višinskim, prepričevala poslednja dva jugoslovanske predstavnike, da absolutno ni nikakih izgledov, da bi bile jugoslovanske teritorialne zahteve v Svetu ministrov sprejete in da je najbolj verjetno, da bodo v celoti odbite. Minister zunanjih zadev ZSSR V. Molotov je izjavil E. Kardelju, da vkljub tako brezupnim izgledom drži sovjetska delegacija vprašanje Koroške še dalje odprtzo zaradi tega, da bi olajšala pozitivno rešenje v pogledu nemške lastnine v Avstriji v korist ZSSR, kakor je to razvidno iz poročila E. Kardelja vladi Federativne Ljudske Republike Jugoslavije z dne 23. aprila 1947. leta. Delegaciji FLRJ je bilo potem takem sporočeno jasno, da delegacija ZSSR ne bo mogla več vztrajati na podpiranju jugoslovanskih teritorialnih zahtev napram Avstriji, ako se v Svetu ministrov doseže sporazum v vprašanju nemških aktiv v Avstriji.

Tako stališče sovjetske vlade je v ostalem prišlo do izraza tudi na samem moskovskem zasedanju Sveta ministrov, na katerem je minister zunanjih zadev ZSSR Molotov ponovno izjavil, da je za sovjetsko delegacijo glavno vprašanje v sporazumu o Avstriji, vprašanje nemške lastnine, katero je ZSSR zahtevala za sebe. Razumljivo je, da so tako stališče sovjetske vlade predstavniki zapadnih velikih sil pretomačili kot njeni pripravljenosti, da v vprašanju avstrijskih meja odstopa, v kolikor bi vprašanje nemške lastnine v Avstriji bilo rešeno v sovjetsko korist. Med drugim je to razvidno tudi iz izjave ministra zunanjih zadev ZDA, g. Maršala, od 23. aprila 1947. leta.

"Kot je to g. Molotov nekolikokrat ponolnoma jasno izjavil, temeljno nerešeno vprašanje je člen 35, ki se nanaša na nemške aktive v Avstriji." (Dokument konference štev. 154 od 23. aprila 1947. I.)

V odgovoru na to izjavo šefa ameriške delegacije, g. Maršala, je podčrtal šef sovjetske delegacije, V. M. Molotov, da je "sovjetska delegacija večkrat izjavljala, da imajo člen 35, kateri se nanaša na nemško lastnino v Avstriji ter člen 42, kateri je v zvezi s tem, poseben pomen za Sovjetsko zvezo," izjavljajoč istočasno, da je sovjetska delegacija pokazala svojo pripravljenost, da bi poiskala temelj za sporazum tudi po drugih vprašanjih, katera so še ostala nerešena, dočim vprašanje Slo-

venske Koroške sploh ni bilo omemljeno (dokument konference 156 od 24. aprila 1947. leta.)

In končno govor o taknem stališču tudi sam rezultat, ki pokazuje, da se je vlada ZSSR stvarno odpovedala podpori jugoslovanskim zahtevam, ko je dosegla sporazum po vprašanju nemške lastnine v Avstriji.

b) Vlada FLRJ ni mogla, da ne bi pozvezovala takšno stališče sovjetske vlade s pismom, katerega je poslal predsednik vlade ZSSR, J. V. Staljin, maja 1945. I. državnemu kancelarju Avstrije, g. Renerju, katero vsebuje tudi obljubo o nespremenljivosti avstrijskih meja. Bodisi, da sovjetska vlada v svoji noti zanika, da bi v tem pismu bila garancija avstrijskih meja s sovjetske strani, smatra vlada FLRJ, da bo najbolje koristiti objektivni oceni pravega stanja stvari, ako to pismo citira v celoti. To pismo se glasi:

Njegovi ekselencji državnemu kancelarju Avstrije, g. Renerju.

Zabavaljujem se Vam, mnogospoštovani sodrug, na Vaši poslanici od 15. aprila.

Ne dvomite, da ne bi bila Vaša skrb o neodvisnosti, integriteti (na ruskem glasi beseda: celostnost) ter napredku Avstrije tudi moja skrb.

Pripravljen sem, da Vam nudim vsako pomoč, katera bi mogla biti potrebna Avstriji, z ozirom na moč in možnosti.

Oprostite mi radi kasnega odgovora.

J. Staljin.

Sovjetska vlada ni smatrala, da bi bilo potrebno, da sama obvesti vlado FLRJ o vsebini omenjenega pisma, čeprav je to vlada FLRJ, kot vlada zavezniške zemlje, lahko pričakovala, temveč je bila še na njeni zahtevo, preko ambasadora FLRJ v Moskvi, V. Popovića, seznanjena s tekstrom navedenega pisma. Vlada FLRJ je prirodno morala računati s stališčem sovjetske vlade, iznešenim v omenjenem pismu. A kaj je pomenilo računati s takšnim pismom, katero vsebuje ravno oto, kar nota vlade ZSSR imenuje laž in obrekovanje, namreč obljuba vsestranske pomoči za nespremenljivost avstrijsko-jugoslovanske meje, to lahko vsakdo razume, ako ima pri tem pred očmi okoliščine, da so tudi zapadne velike sile stale na istem stališču. Potemtakem je razumljivo, da za vlado FLRJ izjave predsednika ZSSR, Molotova in Višinskoga, katere sta dala delegaciji FLRJ v Moskvi, niso mogle poznati nica druga, kot pripravljenost sovjetske vlade, da drži besedo, katera je bila dana kancelarju Renerju v zgoraj omenjenem pismu, t. j. pripravljenost sovjetske vlade, da se soglaša s stališčem zapadnih velikih sil, s stališčem, da mejo med Jugoslavijo in Avstrijo ni potrebno menjati ter da treba pustiti Slovensko Koroško Avstriji.

In zares so sovjetski predstavniki od prvega dne, ko je bilo vprašanje jugoslovansko-avstrijske meje postavljeno na dnevni red, vladi FLRJ stalno napovedovali, da ni gotovo nikakih izgledov, da bi bila njena zahteva po priključitvi Slovenske Koroške FLRJ sprejeta.

c) V taki situaciji je poskušala delegacija FLRJ v Moskvi v ustimenih razgovorih s predstavniki ZSSR, Molotovom in Višinskim, da bi sovjetska delegacija poskušala da izvojuje vsaj kompromisno rešitev. Na podlagi teh razgovorov so sovjetski predstavniki zahtevali, da jim jugoslovanska delegacija za ta slučaj pripravi tudi pismeno ter predloži nekoliko varijsant minimalnih zahtev, kar je delegacija FLRJ tudi storila v pismu E. Kardelja A. Višinskemu, z dne 20. aprila 1947. leta. Istočasno je V. M. Molotov svetoval E. Kardelju, da bi jugoslovanska delegacija neposredno intervenirala pri predstavnikih

ostalih velikih sil v smislu kompromisnega rešenja.

Taka so zgodovinska dejstva, katera so dobro znana tudi vladi ZSSR. Potem takem ni resnica, da se je vlada FLRJ odrekla svojim zahtevam po Slovenski Koroški "v času, ko je vlada ZSSR podpirala jugoslovanske zahteve po Slovenski Koroški", kot se govorji v sovjetski noti, temveč resnično je, da je bila vlada FLRJ prisiljena obrniti se na vlado ZSSR s prošnjo, da bi se zavzela vsaj za kompromisno rešitev koroškega vprašanja, v trenotku, ko je sovjetska vlada že napovedala opustitev jugoslovanskih zahtev.

d) V luči takega stanja dejstev kaže poskus note sovjetske vlade, da pismo E. Kardelja A. Višinskemu, z dne 26. aprila 1947. l. prikazuje kot odrekanje vlade FLRJ od priključitve Slovenske Koroške Jugoslaviji kot izpreobračanje resnice, dosegno z zamolčanjem bistvenih momentov, kateri so dali povod omenjenemu pismu E. Kardelja. Pravi značaj pisma je razviden že iz njegovih uvodnih besedil, katere se glase: Ker obstaja možnost, da bi bile jugoslovanske zahteve naprav Avstriji v sedanji obliki odbite v celoti in če Vi želite postaviti nov predlog, dovoljujem si, da Vas za ta slučaj opozorim na vprašanja, katerih pozitivna rešitev bi bila za FLRJ velikega pomena. Z drugimi besedami: Jugoslovanska vlada je vzela v ozir odločnost vseh štirih velikih sil, da se Slovenska Koroška dodeli Avstriji. Pokrenila je ravno s tem pismom borbo vsaj za majhno izpremembo meje, nadejajoč se, da bo vsaj v tem pogledu dobila nepopustljivo podporo vlade ZSSR. Ona je smatrala, da je maksimum, kar bi mogla doseči to, da bi velike sile, odločene, da puste Koroške Slovence pod tujo, nemško oblastjo, priznale vsaj z malo korekturo meje, da ta meja ni idealna ter da je versajska ureditev Evrope na tem mestu pustila resno nerešeno vprašanje.

Iz zgoraj navedenega je jasno, da se v noti ZSSR zamolčujejo bistveni momenti, kateri so dali povod za pismo E. Kardelja, z dne 20. aprila 1947. leta. S takšnim izpreobračanjem smisla in vsebine tega pisma, katero ni bilo poslano nekomu "za hrbotom" sovjetske vlade, temveč nej sami in to na temelju njene sugestije ter po ustanemem sporazu z njenimi najvišjimi predstavniki, sovjetska vlada dejansko brezuspešno poskuša, da bi dokazala popolnoma nemogočo stvar, namreč: da je vlada FLRJ in ne sovjetska vlada zapustila interes ljudstva Slovenske Koroške, da se je vlada FLRJ in ne vlada ZSSR odrekla jugoslovanskim teritorialnim zahtevam po Slovenski Koroški ter da vlada FLRJ in ne vlada ZSSR nosi odgovornost antidemokratski pariški diktat pri sprejemanju katerega, kot je znano, vlada FLRJ ne samo, da ni sodelovala, temveč ni bila niti konsultirana.

Ali z besedami se ne more zrušiti dejstva, katera pozna najširša javnost ne samo v naši državi, temveč tudi v drugih državah. Ona ve, da se vlada FLRJ ni nikoli odrekla, niti ni prenehala boriti se za trinajstev Slovenske Koroške FLRJ, da je bila pripravljena na popuščanje samo zaradi tega, ker je to zahtevala sovjetska vlada in ker vlada FLRJ ni imela nikakšnega drugega izhoda. A široka javnost ve prav tako, da se sovjetska vlada ni odrekla samo zahtevi, da se celotna Slovenska Koroška priključi FLRJ, temveč celo minimalnih obmejnih korektur. Trditve, da se je sovjetska vlada hotela boriti za priključitev Slovenske Koroške FLRJ, a da vlada FLRJ tega ni hotela, meji potem takem na posmehovanje narodu, kateri se bori za svojo nacionalno svobodo in združitev.

Končno je nesmiselnost trditve, da je pismo E. Kardelja pomenilo odpoved od Koroške. Dokazano je tudi z dejstvom, da so sovjetski predstavniki dve leti podpirali zahteve FLRJ po priključitvi Slovenske Koroške, vse do časa, ko so to zahtevo zapustili, čim so dosegli ugodno sader v Parizu, Bogomolom. O razgovorih

rešitev vprašanja nemških aktiv v korist Sovjetske zveze.

2. Istotako trdi nota sovjetske vlade, kako se je baje "naknadno" pokazalo, da je vlada FLRJ vodila "za hrbotom" sovjetske vlade pogajanja s predstavniki Velike Britanije o odpovedi od Slovenske Koroške.

Ta trditve je v noti spremljana z vrsto nepristojnih insinuacij o nekakšnih "tajnih" sporazumih ter zvezah vlade FLRJ z zapadnimi silami, da bi na ta način tej trditvi dali vsaj nekoliko videz verjetnosti. Ali tudi v tem vprašanju obstaja ozadje, katero želi nota sovjetske vlade prikriti pred javnostjo, katera polasnuje tako sovjetsko, kot tudi jugoslovansko postopanje, v razdobju od moskovskega do pariškega zasedanja Sveta ministrov. Dejstvo je, da so ravno sovjetski predstavniki večkrat, a tudi Molotov in Višinski za časa moskovskega zasedanja Sveta ministrov v aprilu 1947. leta, trdili, da ni nobenih izgledov za osvoboditev koroških Slovencev, zahtevali, da jugoslovanska delegacija direktno intervenira pri zapadnih vlada, da bi te odstopile od principa nespremenljivosti avstrijskih meja ter da pristanejo na kompromisno rešitev. V takem smislu so predstavniki ZSSR, namenki ministrov Koktomov in Zarubin, predlagali jugoslovanskim predstavnikom tekom l. 1948. v Londonu, da je potrebno, da jugoslovanska delegacija napravi diplomatske korake pri zapadnih silah, konkretno pri francoski vladi. Tako je na primer, kot je to razvidno iz poročila A. Beblerja vladi FLRJ, sovjetski namestnik ministra Koktomov, v razgovoru z A. Beblerjem, kateri se je vrnil 5. maja 1948. leta v Londonu, nekolikokrat vprašal: "Kaj podvzema jugoslovanska vlada, da bi olajšala pose? Ali je jugoslovanska vlada pri francoski vladi že podvzela kakšne korake?" Z drugimi besedami, sovjetska vlada je potem, ko je dala obljubo avstrijski vladi v osebi kancelarja Renerja, da se bo zavzela za nespremenljivost meje, obljubo, katera ni mogla ostati niti enega dneva nepoznana vladam zapadnih sil, navajala jugoslovansko vlado na isto te zapadne sile, da bi slednja od njih dosegla nasproten rezultat: sprejemanje principa spremembe meje v obliki vsaj male korekture meje.

V prepričanju, da je njen svet dolg storiti vse, kar je le mogoče za Koroške Slovence in vkljub gotovo popolnoma brezupnem položaju, je vlada FLRJ sprejela inicijativo sovjetske vlade ter vztrajno intervencijo pri zapadnih silah za priznavanje principa izpremenljivosti avstrijske meje, t. j. za kompromisno rešitev koroškega vprašanja na osnovi zmanjšanih zahtev vlade FLRJ. Podpredsednik E. Kardelj je še v Moskvi obiskal ministra zunanjih zadev Francije, gospoda Bidaulta ter z njim razgovarjal v duhu sugestije Molotova. Na prvem naslednjem sestanku z V. M. Molotovom, je jugoslovanski podpredsednik obvestil V. M. Molotova o svojem razgovoru z g. Bidaultom. Slični so bili tudi razgovori drugih predstavnikov vlade FLRJ s predstavniki zapadnih velikih sil. Njeni predstavniki so poskušali pri zapadnih predstavnikih dosegli kompromisno rešenje, a o vseh teh poskusih je sovjetska vlada redno obveščana. Tako je bil o razgovoru ministra zunanjih zadev FLRJ s S. Simičem ter pomočnikom ministra A. Beblerja z angleškim ministrom K. Noel Bekerom v juniju 1947. leta v Belgradu, obveščen ambasador ZSSR A. Lavrentijev. O razgovorih A. Beblerja z angleškim ministrom H. Meherom v Sarcentom, z ameriškim namestnikom ministra Reberom in francoskim namestnikom Kuv de Mirvillom v maju 1948. leta v Londonu je bil redno obveščen od samega Beblerja sovjetski namestnik ministra Koktomov ter ambasador ZSSR v Londonu, Zarubin. O razgovoru jugoslovanskega ambasadora v Parizu M. Ristića s francoskim ministrom zunanjih zadev, Bidaultom, 19. maja 1948. leta, je bil od istega M. Ristića obveščen sovjetski ambasador v Parizu, Bogomolov. O razgovorih

A. Beblerja v februarju 1949. leta v Londonu z državnim sekretarjem R. Bevinom z britanskim namestnikom ministra M. džori-Benksom, z ameriškim namestnikom ministra Reberom ter francoskim namestnikom ministra Bertelom, kot tudi o navoru A. Beblerja in M. Ristića s francoskim ministrom zunanjih zadev Schumanom 26. februarja 1949. leta v Parizu je obveščeval A. Bebler ambasadore ZSSR Zarubina in to na vsakem sestanku, katerih je bilo večje število, o vseh vgovorih do poslednjega sestanka.

Taka je resnica o naših "zakulisnih" pogajanjih ter "tajnemu" prodajanju koroške zapadnemu imperializmu.

3. V luči teh dejstev postaja jasno, tudi vprašanje, kako je bilo z javnim prevzemanjem odgovornosti za odstopanje zahteve po priključitvi Slovenske Koroške Juugoslaviji. Noč sovjetske vlade trdila, da je hotela prevzeti jugoslovansko vlado, kako ona na videz brani njihov interes ter, da odgovornost za popuščanje prevale na hrbet sovjetske vlade. Kolikor je absurdnost te trditve, izhaja iz tega, da je sovjetska vlada prva in to do kraja "pustila" v vprašanju Koroške ter to znanja jugoslovanske vlade — s pismom J. Staljina kancelarju Renerju, če je tera od obeh vlad bila dolžna, da prevzame odgovornost za popuščanje, potem je bila sovjetska vlada, katera je izkraj iniciator popuščanja, ter katera je o tem popuščanju, ali točneje: o popolnem prevzemanju zahteve po Slovenski Koroški vnaprej in za hrbotom vlade FLRJ obstila kancelarja Avstrije ter s tem v stanju stvari "iza kulis", je bila v zapadne sile. Toda tudi kljub temu, da FLRJ ona, katera je na insistiranje sovjetske vlade ter njenih predstavnikov predstavnikov, odnosno pred njihovimi namestniki, prevzela na sebe vso odgovornost za popuščanje. Ona je na zasedanju namestnikov v Londonu maja 1948. leta iznesla nov predlog, v katerem je v znamenju zmanjšala svoj prvotni predlog, kateri je bil iznešen v Moskvi. Sovjetska delegacija je takoj nato v svoji izjavi o predlaganju novega, zmanjšanega jugoslovanskega predloga dala izjavo, da je pripravljena, da preteče VSAK kompromisni predlog, katerega bi kateri drugi Svet — to je zapadni — bil pripravljen predložiti. Ker je bil iz popolnoma razumljivih razlogov tudi ta novi, zmanjšani jugoslovanski predlog odbit, je vlada FLRJ na nadaljnjem zasedanju namestnikov, v februarju 1949. predložila tretji predlog, kateri sestoji v tem, da je zavala sprejem principa, da treba mejo spremeniti ter dodala, da je prijavljeno predložiti nov kompromisni predlog, ali bo omenjeni princip sprejet. S takim smislim stališčem je vlada FLRJ prevzela pravljnost na sebe vso odgovornost za stvarna sovjetska popuščanja v tem vprašanju. Postavljanje zahteve, da se sprejme samo princip sprememljivosti meje in javno, na seji namestnikov, je pomembno, tudi javno izjavo, da je vlada FLRJ pripravljena sprejeti čeprav tudi minimale spremembo meje.

V ostalem pojasnjuje sam rezultat pojavjanja o Avstriji najbolje tako vlogo vlade FLRJ, kot tudi vlogo sovjetske vlade vprašanju Slovenske Koroške. Federativna Ljubljanska Republika Jugoslavija, zaveznička zdravstvena zveza, je največ trpelja od sodelovanja Avstrije v vojni, soglasen sklep štirih velikih sil ne samo odvzemla pravico na končanje lastne nacionalne zemlje, temveč tudi na vsako materialno odškodnino, t. j. na reparacije. Toda sovjetske vlade strinjajoč se s tem, da koroški Slovenci ostanejo pod oblastjo Avstrije, dosegla svojo korist zvišanje odškodnine za nemško lastnino v Avstriji, v znesku 50 milijonov dolarjev. V smislu obtožb, iznesenih v sovjetski noti, bi morala Jugoslavija za ceno svojega prehoda v tabor kapitulirati.

La Nota del Gobierno de la República Federativa Popular de Yugoslavia al Gobierno de la Unión Soviética

El Gobierno de la República Federativa Popular de Yugoslavia, puesto en conocimiento del contenido de la nota del Gobierno Soviético, de fecha 11 de agosto ppdo., considera que el tono ofensivo de esta no obliga su contestación. Pero en pro de la defensa de la histórica verdad en la cuestión del abandono de la Carintia Eslovena bajo la dominación germana y en el deseo de que la opinión democrática no quede con un concepto equivocado al respecto, el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia pondrá en claro algunos puntos que en la citada nota del Gobierno Soviético están completamente tergiversados.

1.) La afirmación básica que la nota del Gobierno Soviético trata de "comprobar" es la siguiente: el Gobierno Soviético supuestamente ha hecho todo lo posible para que la Carintia Eslovena sea separada de Austria y que, como territorio habitado por la mayoría eslovena, sea adjudicado a Yugoslavia, mientras que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia por el contrario, hizo esfuerzos en el sentido inverso, es decir, en contra de los intereses de los eslovenos de Carintia y en contra de los propios intereses nacionales y estatales, porque —como se dice— este renunció ya en primavera del año 1947 a sus reclamaciones sobre la Carintia Eslovena. El Gobierno de la U.R.S.S. trata, de esta manera, desligarse de la responsabilidad, como Gobierno participante, en las conclusiones de la Conferencia de Cancilleres de París y hacerla recaer en el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia por la antidiemocrática decisión de la Conferencia de París, con la cual, contrariamente a los principios democáraticos de auto-determinación de los pueblos, han sido rechazados los justos reclamos de la R. F. P. de Yugoslavia sobre la Carintia Eslovena.

Para comprobar una afirmación tan absurda el Gobierno Soviético cita como única "comprobación" la carta que el Vicepresidente del Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia, E. Kardelj, envió el 20 de abril de 1947 a A. Vishinski, durante la reunión del Consejo de los Cancilleres de Moscú, carta en la cual se dan tres variantes de las reclamaciones mínimas del Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia para el caso de que las grandes potencias rechazaran definitivamente la incorporación de la Carintia Eslovena a la R. F. P. de Yugoslavia. El Gobierno Soviético afirma que esta carta significa la renuncia del Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia a la Carintia Eslovena. Exponiendo la arriba mencionada afirmación, carente de sentido, el Gobierno de la U.R.S.S. calcula evidentemente, con que la opinión pública desconoce los hechos que precedieron a la mencionada carta. Por ello el Gobierno Soviético, en su nota, calla las razones que motivaron esta carta y las que explican el real sentido de la misma. Los verdaderos hechos son los siguientes:

a) En abril de 1947 la delegación de la R. F. P. de Yugoslavia llegó a Moscú para exponer ante la reunión del Consejo de los Cancilleres sus reclamaciones contra Austria, pero encontró una posición completamente negativa por parte de los representantes de los EE. UU. de Norteamérica, Gran Bretaña y Francia, así como una actitud vaga del Gobierno de la U.R.S.S. en lo que atañe a su disposición para defender las reclamaciones yugoslavas. Al Gobierno Soviético le es bien conocido que en ese entonces, durante varias conversaciones entre E. Kar-

R. F. P. de Yugoslavia, el Embajador de la R. F. P. de Yugoslavia en Moscú V. Popović, y los representantes de la U.R.S.S. V. Molotov y A. Vishinski; estos últimos aseguraban a los representantes yugoslavos de que no existían en absoluto perspectivas algunas de que fueran aceptadas las reclamaciones territoriales yugoslavas en el Consejo de los Cancilleres y que lo más probable era que fueran rechazadas en su totalidad. El Ministro de Relaciones Exteriores de la U.R.S.S., V. Molotov, manifestó a E. Kardelj, como puede verse en el informe presentado por E. Kardelj al Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia el día 23 de abril de 1947, que a pesar de esas perspectivas poco halagüeñas, la delegación soviética mantiene todavía abierta la cuestión de la Carintia Eslovena sólo para facilitar una solución positiva respecto a los bienes alemanes en Austria, en beneficio de la U.R.S.S.

En consecuencia, a la delegación de la R. F. P. de Yugoslavia se le ha hecho entender claramente que, en el caso de que en el Consejo de los Cancilleres se llegara a un acuerdo en la cuestión de los haberes alemanes en Austria, la delegación de la U.R.S.S. no podría mantenerse en el apoyo de las reclamaciones territoriales yugoslavas contra Austria.

En fin, esa posición del Gobierno soviético llegó a manifestarse durante la misma conferencia del Consejo de los Cancilleres de Moscú, durante la cual el Ministro de Relaciones Exteriores de la U.R.S.S., Molotov, expresó en varias ocasiones que el problema principal para la delegación soviética en el acuerdo con Austria, era la de los haberes alemanes en Austria requeridos por la U.R.S.S. para sí. Es comprensible que tal posición del Gobierno soviético ha sido interpretada por los representantes de las grandes potencias del oeste como una disposición de replegarse en la cuestión de las fronteras austriacas, en el caso de resolverse en beneficio de los Soviets sobre la cuestión de los haberes alemanes en Austria. Esto se puede comprobar también, entre otras cosas, por la siguiente declaración del Secretario de Relaciones Exteriores de los EE. UU. de Norteamérica, Sr. Marshall, de 23 de abril de 1947:

"Como el Sr. Molotov ha declarado claramente en varias oportunidades que la cuestión básica aún no resuelta es el Art. 35, el cual se refiere a los haberes alemanes en Austria". (Documento de la Conferencia N° 154 del 23 de abril de 1947.)

En contestación a esta declaración del Jefe de la delegación norteamericana, Sr. Marshall, el Jefe de la delegación soviética, V. Molotov, destacó que: la delegación soviética ha manifestado varias veces que el Art. 35 que se refiere a los haberes alemanes en Austria, y el Art. 42, el cual está ligado al mismo, tienen una significación especial para la U. R. S. S.", declarando al mismo tiempo que la delegación soviética se ha mostrado dispuesta a encontrar asimismo una base para el acuerdo, sobre otras cuestiones que quedaron sin solución, no mencionando en absoluto la cuestión de la Carintia Eslovena. (Documento de la Conferencia 156, de 24 de abril de 1947.)

Y finalmente sobre esta posición habla por sí solo el resultado obtenido, el cual demuestra que, una vez conseguido el acuerdo sobre la cuestión de los haberes alemanes en Austria, el gobierno de la U.R.S.S. ha retirado efectivamente su apoyo

b) El Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia no pudo menos que relacionar esta posición del Gobierno soviético con la carta que el Presidente del Gobierno de la U.R.S.S., Sr. Stalin, envió en mayo de 1945 al Canciller del Estado de Austria, Sr. Rener, la cual contiene también la promesa de la inalterabilidad de las fronteras austriacas. Teniendo en cuenta que el Gobierno soviético en su Nota niega que en la citada carta existen garantías de las fronteras austriacas por parte de los soviéticos, el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia considera que la mejor forma de apreciar objetivamente el verdadero estado de las cosas sería citando íntegramente la mencionada carta. El contenido de la misma es el siguiente:

A su Excelencia Canciller del Estado de Austria
Señor Rener.

Le agradezco, muy estimado compañero, por su mensaje del 15 de abril.

No dudáis que Vuestra preocupación por la independencia, integridad (en ruso la palabra reza *celestost*) y progreso de Austria es también mi preocupación.

Toda ayuda que podría ser necesaria a Austria estoy dispuesto a brindarla dentro de los límites de las fuerzas y posibilidades.

Dispensad por la demora en la contestación.

J. Stalin

El Gobierno soviético no consideró necesario informar por sí solo al Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia sobre el contenido de la mencionada carta, aunque el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia, como Gobierno de un país aliado podía esperar, sino que ha tomado conocimiento del texto de la mencionada carta recién después de su requerimiento por intermedio del Embajador en Moscú, V. Popović. El Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia debió por supuesto tener en cuenta el punto de vista del Gobierno soviético expuesto en esta carta. Y qué significó contar con semejante carta —que contiene justamente aquello que el Gobierno de la U.R.S.S. llama mentira y calumnia—, es decir, la promesa de toda ayuda para mantener inalterable la frontera austro-yugoslava, es fácilmente comprensible por quien fuere, si se tiene en cuenta el hecho de que las grandes potencias occidentales tenían el mismo punto de vista. En consecuencia, se comprende que para el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia las declaraciones de los representantes de la U.R.S.S., Molotov y Vishinski, dadas a la delegación de la R.F.P.Y. en Moscú no pudieron significar otra cosa que la disposición del Gobierno Soviético de mantener la palabra dada al Canciller del Estado Rener en la arriba mencionada carta, o sea la disposición del Gobierno soviético de aceptar el punto de vista de las grandes potencias occidentales, con la opinión de que la frontera entre Yugoslavia y Austria no debe ser cambiada y que la Carintia Eslovena debe quedar bajo Austria.

Y en realidad desde el primer día en que la cuestión de las fronteras yugoslavo-austriacas ha sido puesta en el orden del día, los representantes soviéticos indicaban permanentemente al Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia de que no existía casi posibilidad alguna de que su reclamación sobre la incorporación de la Carintia Eslovena a la R. F. P. de Yugoslavia sea aceptada.

c) En tal situación, la delegación de la R. F. P. de Yugoslavia en Moscú trató, en las conversaciones

la U.R.S.S., Molotov y Vishinski, de que la delegación soviética trate de conseguir por lo menos una **solución conciliatoria**. En base a estas conversaciones, los representantes soviéticos solicitaron que la delegación yugoslava prepare y proponga con ese propósito, por escrito, algunas variantes de reclamaciones mínimas, lo que la delegación de la R. F. P. de Yugoslavia llevó a cabo con la carta de E. Kardelj a A. Vishinski, el 20 de abril de 1947. Al mismo tiempo V. Molotov aconsejó a E. Kardelj de que la delegación yugoslava intervenga directamente ante los representantes de las demás grandes potencias en el sentido de llegar a **una solución conciliatoria**.

Así son los hechos históricos, los cuales son también perfectamente conocidos al Gobierno de la U.R.S.S. Por consiguiente, no es verdad de que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia renunció a sus reclamaciones sobre Carintia Eslovena "en momentos en que el Gobierno de la U.R.S.S. apoyaba las reclamaciones yugoslavas sobre la misma", como se afirma en la nota soviética, sino que la verdad es que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia ha sido obligado a dirigirse al Gobierno de la U.R.S.S. solicitando que dé apoyo por lo menos a **una solución conciliatoria** de la cuestión carintiana, justamente en el momento en que el Gobierno soviético ya indicó el abandono de las reclamaciones yugoslavas.

d) Ante tal estado de los hechos, el intento de la Nota del Gobierno soviético de presentar la carta de E. Kardelj dirigida a A. Vishinski, en abril del año 1947, como el renunciamiento del Gobierno yugoslavo a la incorporación de la Carintia Eslovena a Yugoslavia, resulta como una tergiversación de la verdad, obtenida callando los motivos esenciales que causaron la carta de E. Kardelj. El verdadero sentido de la misma se ve ya por sus palabras introductorias, que rezan: "Ya que existe la posibilidad de que las exigencias yugoslavas a Austria, en su forma actual, sean rechazadas en su totalidad, y en el caso de que Ud. desee plantear una nueva proposición, tómome la libertad, en tal caso, de llamar su atención sobre cuestiones que son tan importantes para la República F. P. de Yugoslavia, que sería necesario encontrar una solución positiva para ellas". En otras palabras: el Gobierno yugoslavo ha tomado en consideración la decisión de los cuatro grandes potencias de ceder la Carintia Eslovena a Austria. Con esta carta precisamente comenzó la lucha por una, aunque pequeña, rectificación de la frontera, esperando obtener aún solamente en ésta, un incondicional apoyo del Gobierno de la U.R.S.S. El consideraba que el máximo que puede obtener es que las grandes potencias, decididas a dejar los eslovenos de Carintia bajo la extranjera dominación germánica, reconozcan aunque sólo sea una pequeña corrección de la frontera; que esa frontera no es ideal y que el acuerdo de Versalles sobre Europa ha dejado en este lugar una seria cuestión sin resolver.

De lo arriba expuesto resulta claramente que en la nota de la U.R.S.S. se ocultan hechos esenciales que motivaron la carta de E. Kardelj, de fecha 20 de abril de 1947. Con tal mistificación del sentido y contenido de esta carta, que no era dirigida a alguien "a espaldas" del Gobierno soviético, sino a él mismo y eso debido a sus sugerencias y después de un personal arreglo con sus más altos representantes, el Gobier-

mente de comprobar una cosa completamente imposible, es decir: que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia y no el Gobierno de la U.R.S.S., renunció a las reclamaciones territoriales yugoslavas sobre la Carintia Eslovena, y que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia y no el Gobierno de la U.R.S.S. lleva la responsabilidad por el antidiemocrático dictado parisiense, en cuya preparación, como es sabido, el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia no solamente que no tuvo participación alguna sino que tampoco fué consultado.

Pero con las palabras no se pueden destruir los hechos que son de dominio de la más vasta opinión pública no sólo en nuestro país sino también en otros países. Ella sabe que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia jamás renunció ni tampoco cesó en su lucha por la incorporación de la Carintia Eslovena a la R. F. P. de Yugoslavia, y que estuvo dispuesta a ceder, solamente, porque así lo ha solicitado el Gobierno soviético y porque el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia no ha tenido otra salida. La vasta opinión pública sabe también que el Gobierno soviético ha renunciado no solamente a las reclamaciones de que toda la Carintia Eslovena sea incorporada a la R. F. P. de Yugoslavia, sino también a las reclamaciones de las mínimas correcciones fronterizas. La afirmación de que el Gobierno soviético quería luchar por la incorporación de la Carintia Eslovena a la R. F. P. de Yugoslavia, y que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia así no lo deseaba, linda con la burla con un pueblo que lucha por su libertad y unión nacional.

Finalmente, lo absurdo de la afirmación de que la carta de E. Kardelj significaba la renuncia sobre la Carintia ha sido comprobada también por el hecho de que los representantes soviéticos han apoyado, por espacio de dos años posteriores a esta carta, las reclamaciones de la R. F. P. de Yugoslavia sobre la incorporación de la Carintia Eslovena, hasta el momento en que abandonaron esas reclamaciones, llegando a un satisfactorio arreglo en la cuestión de los bienes alemanes en Austria en favor de la Unión Soviética.

2.) La Nota del Gobierno soviético afirma también de que supuestamente se demostró "posteriormente", de que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia tuvo "a espaldas" del Gobierno soviético conversaciones con los representantes de Gran Bretaña en torno a la renuncia sobre la Carintia Eslovena. Esta afirmación en la Nota está acompañada por un sinnúmero de indignas insinuaciones sobre algunos acuerdos "secretos" y relaciones del Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia con las potencias occidentales para poder dar de esta manera a la citada afirmación algún aspecto de veracidad. Pero, en esta cuestión existen antecedentes a los cuales la Nota del Gobierno soviético desea ocultar a la opinión pública, y los cuales explican las actitudes tanto soviéticas como yugoslavas, en el lapso transcurrido entre las sesiones del Consejo de Cancilleres en Moscú y en París. El hecho es de que justamente los representantes soviéticos, inclusive Molotov y Vishinski, solicitaron varias veces durante la sesión del Consejo de Cancilleres de Moscú, en abril de 1947, afirmando que no existía posibilidad alguna para la liberación de los eslovenos de Carintia; que la delegación yugoslava intervenga directamente ante los gobiernos occidentales para que estas retiren el principio de no alteración de las fronteras austriacas y acepten un arreglo conciliatorio. En el mismo sentido los representantes de la U.R.S.S., los suplementos de los ministros, Koktomov y Zarubin, han hecho proposiciones a los representantes yugoslavos, du-

rante el año 1948 en Londres, en el sentido de que la delegación yugoslava debe dar pasos diplomáticos ante las potencias occidentales, concretamente ante el Gobierno de Francia. Así, por ejemplo, como se puede ver del informe de A. Bebler al Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia, el suplemento del Canciller soviético Koktomov, durante una conversación con A. Bebler, mantenida el 5 de mayo de 1948 en Londres, preguntó en varias oportunidades: "¿Qué hace la delegación yugoslava para aliviar la tarea? ¿Emprendió ya la delegación yugoslava nuevos pasos ante el Gobierno de Francia?" En otras palabras, el Gobierno soviético, empeñado con la promesa ante el Gobierno austriaco, en la persona del Canciller Rener, de que abogaría por el mantenimiento de la frontera austriaca, promesa que no pudo quedar un solo día desconocida a los gobiernos de las potencias occidentales, dirigía al Gobierno yugoslavo hacia estas mismas potencias para obtener un resultado diferente: la aceptación del principio del cambio de las fronteras por pequeña que fuese la modificación de las mismas.

El Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia, considerando como su santo deber hacer todo lo posible para los eslovenos de la Carintia, a pesar de una posición casi completamente desesperada, admitió la iniciativa del Gobierno soviético interviniendo sin descanso ante los gobiernos de las potencias occidentales en pro de la aceptación del principio del cambio de la frontera austriaca, es decir por un arreglo conciliatorio de la cuestión carintiana, sobre la base de reducidas reclamaciones del Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia. El Vicepresidente E. Kardelj había visitado ya en Moscú al Canciller de Francia S. Bidault, iniciando con él conversaciones dentro del espíritu sugerido por Molotov. En la primera reunión inmediata de E. Kardelj con V. Molotov, el Vicepresidente yugoslavo informó a V. Molotov sobre su conversación con el Sr. Bidault. Similares eran también las conversaciones de otros representantes del Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia con los representantes de las grandes potencias occidentales. Sus representantes trataban de obtener de los representantes occidentales un arreglo conciliatorio, y sobre todos estos esfuerzos el Gobierno soviético ha sido regularmente informado. Así, de la conversación del Canciller de la R. F. P. de Yugoslavia Sr. Sinić y el Subsecretario A. Bebler con el Ministro inglés K. Noel Baker, en junio de 1947, en Belgrado, ha sido informado el Embajador de la U.R.S.S., A. Lavrentiev. De las conversaciones de A. Bebler con los subsecretarios ingleses H. Meihu y Sargent, con el suplemento americano Reeber y el suplemento francés Couve de Mourville, durante el mes de mayo de 1948 en Londres, regularmente han sido informados el suplemento soviético Koktomov y el Embajador de la U.R.S.S. en Londres Zarubin por el mismo A. Bebler. De las conversaciones del Embajador yugoslavo en París M. Ristić, con el Canciller francés Bidault, el día 19 de mayo de 1948, ha sido informado por el mismo Ristić, el Embajador soviético en París Bogomilov. De las conversaciones de A. Bebler en Londres, en febrero de 1949, con el Canciller A. Bevin, suplemento británico Maryorie Benks, suplemento norteamericano Reeber y el suplemento francés Bertelo, como también de la conversación de A. Bebler y M. Ristić con el Canciller francés Schuman, el día 29 de febrero de 1949 en París, informaba A. Bebler al Embajador de la U.R.S.S. Zarubin, y ello sobre todas las conversaciones mantenidas entre una reunión y otra, de las cuales había muchas.

Esta es la verdad sobre nuestras conversaciones "detrás de bastidores"

y "secreta" venta de la Carintia al imperialismo occidental.

3.) A la luz de estos hechos resulta más claro también como pasó con la cuestión de la asunción de responsabilidad ante la opinión pública por el abandono de las reclamaciones sobre la incorporación de la Carintia Eslovena a Yugoslavia. La Nota del Gobierno soviético afirma que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia no quería responsabilizarse públicamente por la cesión en el problema de la Carintia Eslovena; ello porque deseaba engañar a los pueblos yugoslavos presentándose ante ellos como supuesto defensor de sus intereses, y que la responsabilidad de la cesión recaiga sobre los hombros del Gobierno soviético. Hasta dónde llega lo absurdo de esta afirmación se puede ver ya del hecho de que el Gobierno soviético fué el primero, y esto hasta el final, que "cedió" en la cuestión de la Carintia, sin el conocimiento del Gobierno yugoslavo —con la carta del J. Stalin al canciller Rener—. En consecuencia, si alguno de los dos gobiernos tenía que tomar sobre sí la responsabilidad por ceder, entonces éste tendría que ser el Gobierno soviético, el cual era el único iniciador del repliegamiento y el cual de ese repliegamiento, mejor dicho del total abandono de las reclamaciones por la Carintia Eslovena, informó por adelantado, y a espaldas del Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia, al Canciller del Estado de Austria y con ello a las potencias occidentales. Pero con tal situación de las cosas "detrás de los bastidores", el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia era aquel que bajo las insistencias del Gobierno soviético y sus representantes ante el Consejo de los Cancilleres, es decir de sus ayudantes, tomaba sobre sus hombros la entera responsabilidad de la cesión. El propuso durante las deliberaciones de los suplementos en Londres, en mayo de 1948, una nueva moción con la cual se reducía sensiblemente su primera propuesta hecha en Moscú. La delegación soviética agregó inmediatamente a su declaración sobre el apoyo de la nueva reducida moción yugoslava, otra declaración en la cual afirma estar dispuesta a tomar en consideración toda moción de conciliación que algún otro miembro del Consejo, quiere decir del occidente, estaría dispuesto a proponer. Siendo también esta nueva proposición yugoslava rechazada en absoluto por razones completamente comprensibles, el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia expuso en la siguiente reunión de suplementos, en febrero de 1949, la tercera proposición, la cual consistía en el reclamo de la aceptación del principio de que es necesario cambiar la frontera, agregando estar dispuesto a presentar una nueva proposición de conciliación en el caso de que el mencionado principio sea aceptado. Con esa posición el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia, tomó sobre sí, ante la opinión pública, la total responsabilidad por la cesión que hicieron los soviets en esta cuestión. El planteo del requerimiento de que sea aceptado solamente el principio del cambio de la frontera, y esto públicamente en la reunión de los suplementos, significaba también una declaración pública de que el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia está dispuesto a aceptar aunque sea un cambio mínimo de las fronteras.

En fin, el mismo resultado de las negociaciones sobre Austria explica, de la mejor manera, tanto el papel del Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia como el papel del Gobierno soviético en la cuestión de la Carintia Eslovena. A la R. F. P. de Yugoslavia, aliado de la U.R.S.S. y las demás grandes potencias en la guerra, que sufrió más que ninguno la participación de Austria en la guerra; la decisión unánime de las grandes potencias, no sólo se le niega el derecho sobre un pedazo de su propia tierra nacinal, sino que también sobre cualquier indemnización material, es decir, sobre las reparaciones. Al mismo tiempo el Gobierno soviético consintiendo de que los eslovenos de la Carintia queden bajo la dominación de Austria, ha conseguido en su favor el aumento de la indemnización por los bienes alemanes en Austria que ascienden a 50 millones de dólares. Según las acusaciones, planteadas en la nota soviética, Yugoslavia tendría que —por el precio de su traspaso al campo capitalista, a base de supuestos arreglos con estos países— recibir la totalidad de la Carintia o por lo menos algunas partes de la misma. Pero, es de dominio público que la R. F. P. de Yugoslavia, debido al dictado parisiense, no solamente que no recibió nada sino que fueron pisoteados inescrupulosamente sus derechos e intereses legítimos, siendo a la vez notorio que las reclamaciones de la U.R.S.S., cuyos representantes tomaron parte en este dictado, fueron considerablemente satisfechos.

Estos son hechos que hablan de la mejor manera sobre quien era y quien no era consecuente en la lucha por los derechos nacionales y democráticos de los eslovenos de Carintia y quien ha pactado "a espaldas" con las grandes potencias del oeste en esta cuestión.

4.) A la luz de estos acontecimientos, la deliberada afirmación del Gobierno soviético de que la R. F. P. de Yugoslavia se ha incorporado al frente unido de los países imperialistas adquiere una significación especial. Con tal afirmación también se trata de ocultar precisamente lo contrario, es decir: de que el Gobierno Soviético estaba en la cuestión de la Carintia Eslovena, como también en otras cuestiones relativas al tratado austriaco que atañen a los intereses yugoslavos en el frente unido con las grandes potencias occidentales en contra de un país socialista. Los hechos son tales que demuestran que: el Gobierno Soviético y no el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia trataba y llegó a un entendimiento con las potencias occidentales, dañando los intereses de los pueblos de Yugoslavia; el Gobierno Soviético ante la R. F. P. de Yugoslavia ante el Gobierno Soviético, lleva una política de enemistad que se manifestó claramente en la Conferencia del Consejo de los Cancilleres de París. En fin, este hecho no descubrió recién a los pueblos de Yugoslavia, la nota de fecha 11 de agosto de 1949, pues ellos ya conocían tal enemistosa posición del Gobierno Soviético por un sinnúmero de procedimientos hacia la R. F. P. de Yugoslavia. Esta posición es sólo una expresión de la política que en la actualidad es llevada por el Gobierno Soviético, y la cual no sólo es contraria a los intereses de los pueblos de Yugoslavia socialista, sino también dañina para todo el frente antiimperialista en el mundo.

5.) En lo que se refiere al tono, en el cual está concebida la nota del Gobierno Soviético de fecha 11 de agosto del año en curso, como también a las ofensas y calumnias que han sido dirigidas, tanto en la cinta de nota como en la anterior correspondencia, al Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia, todo ello, es sólo una muestra más del tergiversado concepto del Gobierno soviético sobre las relaciones que tendrían que existir entre la U.R.S.S. y los demás países socialistas. Pero el Gobierno de la R. F. P. de Yugoslavia pasa por encima de esto, como lo ha hecho en anteriores ocasiones, y deja que la opinión pública en el mundo juzgue sobre este tono, como también sobre tales y semejantes actitudes ofensivas hacia un país independiente y democrático.

RESNICA O SOCIALISTIČNI JUGOSLAVIJI

Knjiga W. Leonhardta, profesorja partitske šole "Karl Marx" v Berlinu

Wolfgang Leonhardt, član socialistične stranke in profesor na visoki partitski šoli "Karl Marx" v Berlinu je napisal knjigo pod naslovom "Resnica o socialistični Jugoslaviji". V vodju knjige poudarja Leonhardt, da knjiga namenjena vsem članom nemške Enotne socialistične stranke in članom drugih marksističnih partij, ki so bili ali pa so še slabo informirani o jugoslovanskem položaju, kajti javno menjenje se je seznanilo lahko le s tistim, kar piše Kominform, medtem ko je stalo prikrito.

Leonhardt dokazuje na podlagi dokumentiranega gradiva netočnost trditve resolucije Informacijskega uradnika, češ da je jugoslovanska petletka obsojena na uspeh in da so se življenjski pogoji delavstva poslabšali ter da je nova Jugoslavija izločila iz držav demokratične fronte. Pisatelj poudarja, da te obtožbe skrivajo dejansko pravne vzroke, ki so dovedli do objave resolucije Kominforma. Pravi vzroki bistvo spora med KPJ in Kominformom ne ležijo v navadnem nesodelovanju med Stalinom in Titom, kot pravijo reakcionarni zapadni tisk, niti v nacionalizmu in v protisovjetskem stalinščinu, kot pišejo listi SZ in ljudskih demokracij. Pisec poudarja, da so vzroke nastala po drugi svetovni vojni. Medtem ko je pred drugo svetovno vojno obstajala samo ena sovjetska država, so nastale med osvobodilno protifašistično vojno nove države, v katerih je prigel na oblast delavski razred pod vodstvom komunističnih partij, ki se razvijajo v socialistične države. V bližnji bodočnosti ne bo obstajala samo ena socialistična država (SZ), temveč mnogo drugih. Tak položaj je pojavil pred mednarodno delavsko gibanjo in pred marksistično-leninično teorijo vrsto novih problemov, ki so bili doslej komaj dotaknjeni.

Glede na to, da je Jugoslavija prva država, poudarja Leonhardt, "ki gre po drugi svetovni vojni po poti građevine socializma in ki se danes nahaja

najbliže uresničenju socializma, sledi, da so razprave o teh problemih, in zato tega tudi spori, nastali prav glede izgradnje socializma v Jugoslaviji."

Nato Leonhardt analizira vzroke, ki so izzvali konflikt med KPJ in IU ter poudarja, da v tem sporu ne gre za "jugoslovanski" problem, temveč za vprašanje enakopravnosti med socialističnimi državami, t. j. državami ljudske demokracije, za vprašanje, kako morajo biti urejeni odnosi med temi državami danes in v bodočnosti.

"V tem sporu," dodaja Leonhardt, "gre za osnovna vprašanja marksizma-leninizma, katerih feštev bo imela odločilno važnost za nadaljnji razvoj mednarodnega delavskega gibanja in socializma."

Leonhardt poudarja nato, da so trditve resolucije IU o 'nacionalizmu', o 'protisovjetskem stalinščinu', o 'kulakaški politiki KPJ' in o namišljenem "vojaškem birokratičnem režimu, ki vlada v KPJ' in o namišljenem "prehodu nove Jugoslavije v imperialistični tabor", popolnoma nasprotne resnici in nimajo s stvarnostjo nobenega opravka. "Zaradi tega ni mogla KPJ", poudarja Leonhardt, "odobriti resolucije, ki je lažna in polna klevet, kajti če bi jo KPJ sprejela, bi to pomenilo kršitev osnovnih načel marksizma-leninizma in potrditev metode, ki bi bila škodljiva za nadaljnji razvoj mednarodnega delavskega gibanja.

Prav zaradi tega je zasluga KPJ nevila in doprinesla važen prispevek za precenljiva, ker je ta vprašanja postrešitev teh problemov."

Ob zaključku poudarja Leonhardt, da je kampanja laži in klevetanja Kominforma proti KPJ ne samo v škodo komunistov in jugoslovenskih delavcev, temveč je povzročila škodo vsemu mednarodnemu delavskemu gibanju. "Ta kampanja," zaključuje Leonhardt, "koristi lahko samo sovražnikom marksizma-leninizma in sovražnikom mednarodnega delavskega gibanja. Ona objektivno pomaga reakcionarjem in imperialističnim silam, kar postaja vsak dan bolj jasno in vidno."

Prav Jugoslaviji in ne vlada FLRJ proti sovjetski vladi, neprijateljsko politiko, katera je v jasni svetlobi prišla do izraza na konferenci Sveta ministrov zunanjih zadev v Parizu. V ostalem pa narodom Jugoslavije tega dejstva ni odkrila šele nota sovjetske vlade od 1. avgusta 1949, kajti oni že vedo za takšno sovražno stališče sovjetske vlade iz vrste njenih postopanj proti FLRJ v zadnjem času. To stališče je samo izraz politike, katero v sedanjem času vodi sovjetska vlada in katera ne samo, da je nasprotna interesom narodov Jugoslavije, temveč škodljiva tudi celokupni antiflajalistični fronti v svetu.

5. Kar se tiče tona, v katerem je napisana nota sovjetske vlade od 11. avgusta t. l., kot tudi kar se tiče žalitev in klevet, katero so tako v omenjeni noti kot tudi v prejšnjem dopisovanju izrečene na račun vlade FLRJ, je vse to še en dokaz o krvnem razumevanju sovjetske vlade o odnosih, kateri bi morali vladati med ZSSR in drugimi socialističnimi državami. Ali vlada FLRJ prehaja preko tega ter je tudi do sedaj prehajala ter prepriča demokratskemu javnemu mnenju mišljenje in presojo tudi o takšnem tonu ter takšnim in sličnim postopkom nasproti nedovisni in demokratski državi.

Beograd, 20. avgusta 1949.

DAN BORBE ZA MIR

Bodo praznovali 2. oktobra po vsem svetu

Prve dne minulega meseca so v Pariz prileteli načelniki ameriških vojaških štabov na čelu z generalom Bradleyem. Pred odhodom iz Londona so se sestali načelniki vrhovnih vojnih štabov Danske in Norveške in z njimi razpravljali o formiranju skandinavskega sektorja v okviru atlantskega pakta. V Parizu so se sestali z vojaškimi predstavniki Francije, Belgije, Nizozemske in Portugalske.

O rezultatu razgovorov v Londonu je ameriški admiral Denfeld med drugim izjavil, da je mnenja, da bo čez eno leto že ustanovljen tako imenovani "obrambni organizem". Ko je tega ameriškega admirala neki angleški novinar vprašal, kaj misli o sovjetskih komentarjih, ki pravijo, da se bodo ZDA v Evropi borile "do zadnjega Evropeja", ker je nameen ZDA dobavljati le orožje in atomske bombe, človeški material pa bo morale dati na razpolago atlantizirana zahodna Evropa, je admiral Denfeld sovjetske trditve potrdil rekoč: "Vsekakor lahko predpostavljam, da bodo ZDA imele naloge strateškega bombardiranja, medtem ko bodo morale ostale države dati kopnene sile." Dodal pa je, da nires, da bo vsaka država atlantskega pakta specializirana samo na en tip orožja.

Časopis "Daily Graphic" pa je pisal, da nosijo ameriški generali v svojem žepu "petletni načrt za obrambo Evrope".

Na vsa ta potovanja ameriških generalov po zahodni Evropi in dogovarjanja glede priprav na novo vojno ter

na generalske vojnih ujškaške izjave pa so odgovorili pristaši miru. Izvršni odbor svetovnega kongresa pristašev miru je sklenil na svoji konferenci v Parizu, da bodo na dan 2. oktobra t. l. po vsem svetu organizirali "mednarodni dan borbe za mir". Proti ameriškim vojnim načrtom bo tudi kongres pristašev miru SZ v Moskvi. Od 5. do 10. septembra pa bo v Ameriki v Meksiku "Kontinentalni ameriški kongres za mir".

Zelo zanimivo in poučno izjavo je podal na obedu prirejenem na čast anglo-ameriškega tiska general Reves, ki je dejal odkrito, da je treba najprej napasti Sovjetsko zvezo, in sicer prej kot bi imela čas, da mobilizira. "To se mora zgoditi tako naglo, da bomo imeli nato dovolj časa, da preprečimo načrtovanje sovjetskih sil in tedaj bo mogoče uporabiti "najvišji argument": atomsko bombo. Medtem bodo naše sile narastle tako, da bodo predstavljale vlogo, ki ne bo več samo obrambna."

To generalovo izjavo je objavil reakcionalni "Le Monde", toda izšlo je iz tiskarne le malo izvodov. Tajinstvena sila iz uredništva lista je ustavila nadaljnje tiskanje ter zamenjala generalovo izjavo z nekaterimi nepomembnimi frazami. V roke novinarjev pa je prišlo nekaj izvodov prepovedane izdaje. Novinar, ki je izjavo dal v tisk, pa bo verjetno izgubil službo.

Ponovni dokaz torej, da atlantskim generalom ne gre za obrambo, temveč za napad.

Po "Primorskem dnevniku"

ŽALOSTNA OBLETNICA

Dne 1. septembra je poteklo 10 let, odkar je nemška zver napadla Poljsko z namenom, da najprej pohodi to deželo, potem pa, da zasužni vse ostale narode v Evropi in po celem svetu.

V začetku je izgledalo, da bo ta zver tudi res napravila, kar si je zamislila. Poljska organizirana armada je bila razbita, Češka pohojena, Francija uničena, Jugoslavija zasužnjena itd. Prišla je vrsta na Sovjetsko zvezo, v katero so bile uprte oči celega sveta z željo, da bi vsaj ona zadala smrten udarec nemški krvijeljni zverini. Tudi tukaj ni šlo v začetku tako, kot so si sovražniki Nemcev želeli, kajti zver je vkorakala daleč v Rusijo, opustošajoč krasna ruska mesta in sončne ruske poljane. Prišla je do Stalingrada, ki je pa "kot oče svojih otrok", dal prvi udarec divjadiči nemški armadi. Začela se je umikati. Pod težkimi udareci ruskih topov, ki so metalni ogenj in smrt na vse strani, se je začel nemški ponos ponizevati. Kmalu nato so v Jugoslaviji hrabri partizani zasledovali domrtnega sovražnika, so mu zadajali globoke rane ter zadrževali čez 20 divizij, kateri so bili na ruski fronti tako krvavo potrebeni. Potem so še zavadeni zavezniki pritisnili na severni fronti preko Francije in Belgije in ta-

ko pripomogli Rusiji in Jugoslaviji streli nemško zver. Slavna ruska armada je konec aprila 1945 vkorakala v Berlin in šla še veliko naprej, dokler se končno ni srečala z zavezniškimi četami.

Nemški napuh in njegova želja po zasnuženju celega sveta je šla v prah in nemški narod je bil do tal poražen. V vseh pošteno mislečih ljudeh se je pojavila želja na boljše čase, ker največji sovražnik človeštva nacizem in z njim njegov bratec fašizem, ki sta povzročila nad 70,000.000 človeških žrtev in nepreračunljivo materialno škodo, sta bila uničena. Z njima so bile uničene tudi nekatere druge države, ki so jima pomagale. Na njih tronih danes vlada ljudstvo, katero samo sebi reže trdo zaslužen kruh. A žalibog se te pravice želje dobromislečih ljudi niso uresničile in je prav malo upanja, da se kdaj bodo. Tisti zapadni zaveznički, ki so oborožili že tolkokrat Nemčijo in ji pomagali pri napadu na slovanske narode, katerih svoboda in neodvisnost jih strašno boli, so že začeli sneti oboroževati Nemce pod njihovo oblastjo, da bi tako ponovno napadli Slovane, ki pa so se med vojsko in pozneje združili v močan blok, porok za mir, ki si ga žele ne samo slovanski narodi, ampak vsak pošten zemljan. Zato lahko prevažajo čez more še večje količine vojnega materiala, a vedo naj, da bodo ravno oni sami plačali to njih rožljanje. Angleško ljudstvo se jezi nad svojo vlado, da Nemci imajo boljšo hrano kot oni, na kar vlada odgovarja, da je ta politika v zvezi z ZDA, ki si hočejo na vsak način pridobiti Nemčijo na svojo stran. Ker pa je velik del Nemčije pod Sovjetsko zvezo, jim načrti prav gotovo ne bodo uspeli, pa će tudi napravijo še deset Marshalovih planov, ker ljudstvo se vsak dan prebuja in odpira oči.

Popravek

V zadnji številki "SLOVENSKEGA GLASA" na 1. strani v "Internacionalizem v dejanjih" se je vrinila tiskarska pomota, kjer stoji: "... Otrokom francoskih stavkujočih delavcev je poslala 10 vagonov olja in 20 vagonov francoskih frankov." Pravilno se mora glasiti: "20 milijonov francoskih frankov".

Namestniki štirih se niso sporazumeli o mirovni pogodbi z Avstrijo

Znana je vsem kupčija, katero so ministri zunanjih začev ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije sklenili na pariškem zasedanju od 23. maja do 20. junija t. l., kjer se je med drugim brez vsakega opravičila odbilo zakonite jugoslovanske zahteve nasproti Avstriji, ki se nanašajo na one kraje, kjer prebivajo Slovenci, ter jugoslovanske zahteve po reparacijah, ki naj bi tudi v plenitve, ki so jih jugoslovanski narodi utrpelj v zadnji svetovni vojni zaradi avstrijsko-nemške fašistične okupacije.

Kmalu po zaključku konference štirih zunanjih ministrov in po sklepu iste, so se sestali v Washingtonu namestniki štirih zunanjih ministrov, da nadaljujejo delo, da se doseže sporazum o osnutku celotne mirovne pogodbe z Avstrijo. Ta sporazum bi moral biti dosežen najkasneje do 1. septembra t. l.

Po dvomesečnem razpravljanju v Washingtonu, se je konferenca na-

mestnikov štirih zunanjih ministrov zaključila, ne dabi dosegli kak sporazum in zaključili mirovno pogodbo z Avstrijo. Državni departament ZDA je takoj po zaključku konference izjavil, da se sporazuma glede mirovne pogodbe z Avstrijo ni doseglo vsled tega, ker so Sovjeti s svojimi zahtevami šli preko sklepov štirih zunanjih ministrov v Parizu.

Med drugim je tudi državni departament izjavil, da so bili Sovjeti pustljivi edino, kjer se je za doseg sporazuma šlo v škodo Jugoslavije. Tudi so Sovjeti ponovno izjavili, da ne podpirajo več ozemeljske in reparacijske zahteve Jugoslavije.

Na predlog zaupnikov zapadnih sil, so Sovjeti končno pristali, da se zastopniki zunanjih ministrov v bodoče ponovno sestanejo ter nadaljujejo delo, da bi se doseglo sporazum o osnutku celotne mirovne pogodbe z Avstrijo.

Zasedanje glavne skupščne OZN se bo pričelo 20. septembra v Luke Seccesu. Na dnevnu rednico bo okoli 80 vprašanj, med njimi bivše italijanske kolonije in položaj v Grčiji.

Pod imenom Reinhardt je "demokratična" vlada De Gasperija v Italiji do sedaj nudila zavetične nacifašisti Otonu Wechterju, bivšemu voditelju SS in menda tudi enemu izmed glavnih sokrivenih zločina, ki se je izvršil leta 1934 nad avstrijskim ministrom Dollfusom. Prve dni t. m. je pa Reinhardt v Rimu umrl. Policija je takoj javila, da se je komaj sedaj izvedelo pravo ime Reinhardta, katero je Oto Wechter. Da bi ne umrl, bi prav gotovo še nadalje Reinhardt "varal" italijansko policijo.

V Boliviji je zadnje dni meseca avgusta skupina fašistov pod vodstvom imperialističnih agentov začela revolucijo, da bi se spet povzpela do oblasti, kar najbrže ne bo uspelo, ker vladne čete so na vseh straneh dovolj močne, da vzdrže red in odbijajo revolucionarje. Že pred začetkom revolucije so severno ameriški inženirji in kapitalisti potegnili, kar je znamenje, da imajo črne duše, napram bolivijanskem ljudstvu, katerega hočejo samo izkorisiti.

Čilenska vlada je izgnala iz države argentinskega državljanega Natalia Tursi, ki je v Čile zelo poznan kot dober dirigent orkestrov. Izgnan je zaradi svojega "komunističnega delovanja". Ista usoda in za iste vzroke je zadela tudi Mauricio Cars, ki je tudi argentinski državljan. S tem hoče čilska vlada dokazati svoje bratstvo in prijateljstvo napram argentinskemu narodu.

Pablo Neruda čilski pesnik in pisatelj je izjavil časnikarjem v Meksiku, da bi morale vse južnoameriške države pretreći diplomatske zveze s Čilem, ker tam obstaja vlada, katera je zadušila revolucionarni pokret naprednih študentov in popolnoma uničila delavsko gibanje za poboljšanje nevzdržnega položaja. "Tako postopanje vlade — je izjavil — ki gleda samo za koristi imperialističnih družb, je z demokracijo v popolnem nasprotju."

V Braziliji blizu mesta Fora je 1. t. m. trčil osebni vlak s tovornim, kjer je izgubilo življenje 7 ljudi, več ali manj ranjenih pa je bilo 50 oseb.

Za pobiranje nepismenosti se je vrisila v Rio de Janeiro desetdnevna konferenca, kateri so prisostvovali delegati vseh južnoameriških držav. Prišlo je na dan, da je v teh državah od 30 do

VLGOA VATIKANA

Vatikansko glasilo "Osservatore Romano" je 14. julija objavilo papežev odlok o izobčenju komunistov iz rimsko-katoliške cerkve. Ta odlok je le ena neštetih vatikanskih spletk, naperjenih proti naprednim silam. To pa, kar je v tem odloku vendarle novo, je vsebina, ki razkrinkuje njegovo ozadje: ko je londonski radio 13. julija prenašal papežev odlok, je dodal komentar, da "bo s papeževim odlokom ostvarjena tudi duhovna osnova za obrambo Zahodne Evrope, ki je združena v atlantskem paktu".

Mednarodna reakcija je v skrbeh zarači velikega naračanja demokratičnih sil v svetu. Zato je poverila Vatikanu, da izvrši to, kar sama ni mogla izvesti: odvrniti delovne množice od borbe, ki jo napredni ljudje v vseh državah vodijo za mir in demokracijo ter proti imperialistom. Predstavnik papežev kongregacije monsignor Alfredo Ottaviani je v svoji izjavi listu "Giornale d'Italia" povedal, da "je bodočnost v božjih rokah, toda vendar..." — bolje je poskusiti vse in ne zaupati preveč "božjim rokam", kajti prihodnost reakcije ne obeta prav nič dobrega. Papežev odlok očitno dokazuje slabost Vatikana, ki ni več sposoben, da bi na svoj običajen način — s posmočjo prične in spovednie — izvedel svoje reakcionarne načrte.

Prav zato razglasa papežev odlok za "smrtni greh" podpiranje komunističnih partij, razširjanje njihovih idej in vstopanje v njihove vrste, prav tako na tudi čitanje komunističnega tiska in marksističnih del. "Dejstvo je," — zaskrbljeno piše "Osservatore Romano", — "da redno čitanje komunističnih spisov pripelje prej ali slej do duhovne zmede..." Toda v svoji lastni duhovni zmedi grozi "Osservatore Romano" vsem, ki se borijo za boljše življenje in za boljšo družbo, ki so proti vojni in proti vojnim hujškačem, da naj se bojijo maševanja "božjega odposlanca" iz Vatikana. Ni dvoma, da je ta poteza zelo tveganja in da ima sam Vatikan le malo upanja, da se bodo delovni ljudje papežu na ljubo odrekli svoji borbi proti imperialistični reakciji. Vendar pa se je Vatikan odločil, da vrže vse na kocko — svojo avtoriteto in svojo organizacijo, — kar govori o tem, da je tako njemu kot njegovim zaveznikom že začelo goreti pod nogami.

Odlok o "izobčenju komunistov" ne dopušča nikakega dvoma: jasno je pokazano, da hoče Vatikan izrabiti verska čustva za politično orodje v službi

50 % nepismenih ljudi, kar je za današnje čase res veliko preveč. Posebno so zaostale države Bolivija, Ekvador, Honduras, Costa Rica itd. Vse te države so naprosile Argentino, naj bi ona poslala k njim vsaj nekoliko učiteljev, da bi se temu odpomoglo. Argentina, ki ima nekaj učiteljev ne-nastavljenih, je obljudila, da bo njih želji ustregla, za kar so se ji že vnaprej zahvalili.

V 85-tem letu starosti je umrl svetovno znani in največji sodobni skladatelj in glasbenik Richard Strauss.

V Duesseldorfu, v nemškem Porurju, so nemški delavci napadli osebni avto, v katerem se je peljal nek angleški častnik ter so njega in šoferja precej pretepli, kar je bilo v zvezi z delavskim nezadovoljstvom, ki vlada v tej najbolj industrijski pokrajini Nemčije. Torej tem že niso dali zadosti kruha.

Blizu mesta Hammerfest v Severnem ledenem morju se je potopil podmornik "Cochino". Pri tej nesreči je bilo 7 mornarjev mrтvih, dočim so ostale rešili drugi podmorniki, ki so bili v bližini na vajah.

razrednih interesov reakcije. Prav tis Vatikan, ki je s svojo podporo na fašizmu dopuščal grozne zločine na milijoni ljudi, kar je hinavsko opravičeval z nekako apolitičnostjo katolicizma, ki ne dovoljuje, da bi se Vatikan vmešaval v politiko, (kot da bi bilo trebljanje milijonov ljudi "politika" a ne množični vojni umor), prav ta Vatikan je sedaj brž zapusti svojo "apolitičnost", čim je začutil, da so silki so premagale fašizem, postale res nevarnost zanj in za njegove podrejene.

Ostaja še vprašanje, kako bo ta dejavnica XX. stoletja, ki deluje dane sicer brez grmade in natezalnic, pač pa z mnogo zlata in denarja, uspela. Najprej je čisto naravno, da je papežev odlok obsojen na polom zaradi tega, ker brani že propadlo stvar in ker skuša rešiti reakcionarni tabor preneizprosno krepitevijo naprednih sil. Na drugi strani pa je vprašanje, ali more izobčenje zastrašiti ljudi, ki s zavedajo, da so na pravi poti v borb za boljše življenje? Verjetno je, da bo vatikanski odlok pripeljal do dolženih težav, v nekaterih komunističnih partijah, ki izbirajo svoje članstvo ne glede na to, ali so njihovi člani pristaši marksizma-leninizma ali ne. V takih partijah so verjetno nekateri katoliki, ki bodo v precep zaradi papeževem odloka. Toda v naši državi do tega ne bo prišlo, ker so jugoslovanski komunisti že s samim vstopom v Partijo rešili to vprašanje. Vatikanski odlok je zaradi tega za našo Partijo brez vsega pomena.

Živiljenjska stvarnost postavlja v njej papirje, ki nimajo z življenjem nobene zveze, kajti ni odlokov, ki bi pošteli naprednim in iskrenim demokratom preprečili boriti se za demokracijo, boljšo in pravičnejšo družbeno ureditev, za mir.

(Iz "Lj. pravice")

NEUCINKOVITOST VATIKANSKEGA SKLEPA

Pod naslovom "Vatikan obnavlja srednjeveške metode" je objavila "Borba" komentar o sklepu Vatikana glede izobčenja komunistov in njihovih simpatizerjev. List piše med drugim: "Ta sklep potrjuje, da skuša Vatikan zlorabiti versko prepričanje in ga uporabiti kot politično orožje za interese reakcije. List zaključuje: Verjetno je, da bo splek Vatikana povzročil nekaj težkoč v nekaterih komunističnih partijah, ki zbirajo svoje pripadnike ne glede na to, če ti izvajajo marksistično-leninistično teorijo. Toda za našo partijo nima sklep Vatikana nobenega pomena in ne postavlja nobenega problema, ker so jugoslovanski komunisti svojim pristopom v KPJ že rešili vprašanje.

Moskovski radio je oddajal članek Borisa Leontijeva v "Pravdi" pod naslovom: "Vatikan je odvrgel krinko". Leontijev ugotavlja, da se dekret od 15. julija nanaša na tretjino človeštva. Člankar poudarja, da je izobčenje zaledilo 70 milijonov ljudi včlanjenih v Svetovni sindikalni zvezi, 600 milijonov ljudi, katerih predstavniki so se udeležili od strani komunistov svetovnega kongresa pristašev miru, ter državljanje vseh onih držav, kjer so vladah zastopani komunisti. S tem ukrepom se je papež samo kompromitiral pri katoličanih ljudskih demokracij. Ne bo mu uspelo razbiti enotne fronte milijonov katoličanov, pravoslavnih, muslimanov, protestantov in budistov, ki se ne bodo nikoli odpovedali borbi proti nevarnosti nove vojne. Avantura Vatikana je že zapisana povzročila.

V Pragi so v mesecu maju odkrili dve zaroti, ki sta delovali vsaka posebej, da bi strmoglavili današnjo vladivo. Koncem meseca avgusta je bila proti tem zarotnikom razprava, pri kateri je sodišče obsodilo glavne krivece od 5 do 20 let odvzemala prostoti in na prisilno delo.

Dne 3. septembra je minilo leto, kar je umrl bivši predsednik Češke republike Edvard Beneš. Ob priliku obletnice je na stotine ljudi počastilo njegov spomin s tem, da so na njegovo grobno položili večje število vencev. Češko časopisje pa je ob tej obležnici popolnoma molčalo.

V Italiji blizu Torina je bila velikanska nevihta, katera je zahtevala 6 človeških življenj in nad 50 ranjenih. Materialno škodo cenijo nad 5 milijard lir (okrog 8,330.000 dolarjev).

SLOVENSKI GLAS

LEANDRRO L. ALEM 14 — T. E. 34 - 1322
HORARIO de 10—12 horas

Director: LADISLAO ŠKOF — Administrador: VICENTE SUBAN

Z A S T O P N I K I :

- Za Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.
- Za Rosario in okolico: Štefan Žigon — Avenida Lagos y Horqueta.
- Za Lomo Negro in okolico: Golobić Marko.
- Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada
- Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Laranga 2235.

Buenos Aires, 16 de septiembre de 1949

No. 35

Avanza la Lucha por la Paz

Hace diez años que dió comienzo la más terrible de las guerras que la humanidad ha conocido, la segunda guerra mundial y que fué iniciada por las hordas hitleristas en procura de la dominación del mundo. Cinco años arrasó la metralla vidas humanas y las bombas destruyan todo lo que el hombre había construido con enormes sacrificios.

El "Eje", así llamado, la coalición del nazi-nipo-fascismo, ayudados por los quislings en diferentes países, soñaban conquistar al mundo y ponerlo bajo su bota, avasallando la libertad, la vida democrática y la independencia de los pueblos y así atrasar a historia a los negros días de la edad media.

Toda la preparación militar, los voluminosos ejércitos y el material bélico, los planes "perfectos" e "infalibles" de la escuela militarista prusiana, todas las quinta-columnas esparcidas a lo largo del mundo con apoyo de la reacción y de lo retrógrado, nada pudieron hacer frente al pecho fornido de los pueblos unidos en la salvaguardia de la civilización.

Con la segunda guerra mundial se quiso hacer desaparecer la Unión Soviética, la patria del socialismo y con ello todos los gérmenes de la lucha por el bienestar y el progreso de la humanidad. Se quiso detener la marcha de la historia.

Yugoslavia no escapó del asalto de la hiena nazi-fascista. Toda fué arrasada y despedazadas sus hijas. Los asaltantes encontraron en nuestro suelo las bandas de asesinos compuestas por los ustašis y četniks capitaneados por Pavelić, Rupnik, Draža Mihajlović. Nuestros pueblos supieron levantarse desde el primer momento de la invasión contra los ocupantes y sus lacayos del interior. Demostraron con esta lucha la posibilidad de golpear al omnipotente hitlerismo. Demostraron como hay que ayudar a la Unión Soviética que llevaba sobre sí todo el peso de la guerra antihitlerista. Demostraron cómo hay que combatir por la libertad, por la democracia, por la Paz y por la vida. Señalaron como en el transcurso de la guerra se echan los cimientos del futuro: el socialismo.

Nuestros pueblos no esperaron el fin, no especularon con las posibilidades de lo que ha de venir. Entraron en la lucha desde el primer momento.

En esta lucha dieron 1.700.000 vidas, todos ellos la flor de la juventud de Yugoslavia. Esas vidas garantizan que los objetivos por los que nuestros pueblos derramaron ríos de sangre, serán llevados a su feliz término, a pesar de todas las dificultades.

Aun es fresca la sangre como producto de la matanza de la segunda guerra mundial, y las trompetas de una tercer guerra, se hacen sentir desde las cuevas reaccionarias e imperialistas.

Es indudable que los fines que persiguen los guerreristas sufrirán un nuevo FRACASO, porque las fuerzas unidas de los pueblos impedirán que se lleven a cabo los descabellados y sanguinarios planes de los núcleos pro-imperialistas.

Las fuerzas de la Paz son más poderosas que las de la guerra. A lo largo del mundo se movilizan los pueblos por la Paz, organizando esas fuerzas de manera efectiva para enfrentarlas y aplastar a los incendiarios de una nueva hecatombe.

Ejemplos tenemos en los Congresos pro-Paz, realizados durante este año en París, en Nueva York, en Budapest y en México; así como movimientos locales de cada país a los que se suman la mayor parte de la población democrática y progresista.

A todos estos movimientos se identifican nuestros pueblos participando sus delegaciones y levantando bien en alto la voluntad antiguerreira de los pueblos de Yugoslavia, a pesar de que se hace un "vacío" alrededor de estas participaciones.

Nuestra colectividad progresista se siente solidaria con todas las acciones que se hagan por la preservación de la Paz y lucha efectiva contra la guerra y de manera especial nos sentimos identificados con nuestros hermanos de la madre Patria que levantan bien en alto, al lado de todos los hombres libres del mundo, la consigna: ¡Lucha contra el imperialismo y la guerra! ¡Lucha por la libertad, por la democracia, por la independencia y la soberanía de los pueblos! ¡Lucha efectiva por la Paz!

PRIHOD JUGOSLOVANSKE TRGOVINSKE MISIJE

V petek 9. t. m. je prispela v Buenos Aires jugoslovanska trgovinska misija, katero tvorijo: Nikola Popović, Djordjević, svetnik ministrstva za trgovino; Vladimir Bugarski, ravnatelj polnomočni minister FLRJ; Boško narodne banke FLRJ; Ratko Filipović, svetnik in šef oddelka zunanje trgovine za latinsko Ameriko in Marjan Kunc, tajnik delegacije. Ta poslednji je po rodu Slovenec.

Na letališču v Moronu so trgovinsko delegacijo sprejeli in pozdravili tov. minister FLRJ general Francé Pirc, tov. Rudolf Cacinović trgovinski svetnik poslanstva, tov. Dušan Čehovin, član trgovinskega atašaja poslanstva ter predstavniki argentinskih oblasti ministrstva zunanjih zadev in ministrstva ekonomije.

Trgovinska delegacija FLRJ je do spela v Argentino radi trgovinskih pogajanj z republiko Argentino.

POZOR IZSELJENCI!

Radi bolezni, ki se v zadnjem času zelo razmnožuje, je MINISTRSTVO JAVNEGA ZDRAVJA izdalo odlok, da se morajo vsi prebivalci republike cepiti proti kozam (vacuna antivariólica).

PO NASELBINI

POGOVOR Z NASIMI NAROČNIKI

Oni dan smo se srečali z našim starim znancem in naročnikom našega lista, Antonom Ferjančičem, doma iz zgornje Vipavske doline na Primorskem, ki je rekel: "Prav vesel sem, da sem Vas našel, sedaj mi boste pa povedali, kaj je novega." Odgovorili smo mu, da vse, kar zvemo novega napišemo v Slovenskem Glasu. "Aha, to je pa res," pravi, "saj vsak list prečitam do zadnje vrste. Posebno pa mi je všeč, ker tako lepo branite naše narodno stališče. Jaz sem bil ujetnik v Rusiji od leta 1915 pa do 1918 in poznam ruski narod, ki je jako dober in pošten, ravno tako pošten kot naš slovenski ali jugoslovenski narod, saj smo si vendar bratje. A sedaj bi nas radi nekateri razdelili, kar pa jaz mislim, da se jim ne bo posrečilo. Naše jugoslovansko ljudstvo ve, da ima dobre voditelje, če se pa isti iznemirijo, jih bo tudi znalo zamenjati z boljšimi. Vendar jaz mislim, da ima naša vlada popolnoma prav, če se ne vda mednarodnim hujškačem, kateri nastopajo proti nej sami iz nevoščljivosti. Naše in rusko ljudstvo sta se vedno ljubili, zato tudi sedaj ne bo nič drugega, kot lepo poravnati neljubi spor in bo zopet vse v redu. Jaz pošljem vsako številko SLOVENSKEGA GLASA mojemu sinu, ki je gozdarski nadzornik v Jugoslaviji, pa mi vedno piše, da naš časopis zastopa pravo stališče. Tudi on ve, kje je resnica in kje je laž. On mi vedno piše, naj ostanem tak kot sem bil vedno. Slovenec, Jugoslovan in Sloven, kar je tudi moje prepričanje in te ostarem."

Pogovorili smo se še marsikaj, potem smo se pa razšli z veseljem, da naši prijatelji spoštujejo naše nesobično delo in naše glasilo.

Cepljenje izvršijo brezplačno v vseh bolnicah in pri tem izročijo potrdilo (certificado de vacuna), katerega je treba vsaj za nekaj časa nositi vedno v žepu.

Opozarjam vse izseljence, da izpolnijo čimprej to obveznost, da se tako izognejo vsakim morebitnim neprilikam.

VAŽNO ZA IZSELJENCE!

Direkcija Imigracije javlja, da je ukinila izdajanje prijav, s katerimi bi morali vsi tujci zaprositi dovoljenje za stalno bivanje v Argentini.

Vlada bo v tem oziru v kratkem izdala nov odlok, s katerim bodo menda avtomatično pridobili dovoljenje za bivanje v Argentini vsi tujci, ki so do speli v Argentino pred 1. januarjem 1945. leta.

"RADNIK" V BUENOS AIRESU

Dne 12. t. m. je prispel v tukajšnje pristanišče jugoslovanski prekoceanski parnik "Radnik". Nahaja se v Dar seni E (Puerto Nuevo).

Konzularni oddelek na Poslaništvu FLRJ v ulici Charcas 1705 izroči tozadne dovoljenje vsem onim rojakom, ki si želijo ogledati "Radnik". Vstop je menda tudi dovoljen z osebno izkaznico (Cédula de identidad) ter z izkaznico naših bivših organizacij.

Povratek

V četrtek, 6. t. m. sta se povrnili v svoj rojstni kraj v Sv. Kríž pri Trstu, rojak Anton Košuta in njegova soproga. Ves čas njunega bivanja v Argentini sta stala trdno v vrstah naših organizacij. — Želimo jima srečno bivanje v njunem rojstnem kraju!

Štorklja. Prve dni tega meseca je obiskala štorklja hišo Danila Paškulina, ki je solastnik tiskarne, kjer se tiska Slovenski glas, in njegovi mladi ženi podarila punčko, ki so ji nadeli ime Adrijana. Srečnim staršem čestitamo!

Operacijo na jetrih je prav dobro prenesel vsem pozan krojač Lopold Ušaj, stalen oglaševalc SLOV. GLASA. Želimo mu hitro okreyanje.

Umrl je 13. t. m. Anton Tronkar, ki je doma iz Pevme pri Gorici. Bolehal je več časa. Živel je v Villa Martelli, kjer je imel svojo hišico. Zapušča soprogo. Ostalim naše sožalje.

POZOR SLUŽKINJE!

Zelo dobra služba se nudi slovenski služkinji. Mora biti zanesljiva, voditi mora vsa hišna opravila in mora znači tudi kuhati. Plača \$ 250. — mesečno. — Zainteresirana naj se oglaši v ulici Charcas 1705.

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO kovinska okna in polkna

FRANC BANDELJ

Avda. de los Incos 5021 T. E. 51-5184

TRGOVINA JESTVIN "TRST" STANKO MIHELJ

Charcas 3120 T. E. 72-4937

Zagrebški velesejm

bo predstavljal pregled industrije in kmetijske moči Nove Jugoslavije ter pokazal visoko kvaliteto proizvodnje in proizvodov jugoslovenskih narodov, ki v naporni borbi za izvršitev Petletke ustvarjajo pogoje za napel ekonomski razvoj svoje zemlje.

Velesejem se bo vršil od 17. septembra do 2. oktobra 1949. Vse potrebne informacije o Zagrebškem velesejmu se dobijo pri Trgovinskem poslanstvu FNRJ v Buenos Airesu, Av. de Mayo 1370-III, tel. 37-4551 in 37-8726

Bivši "KRONSKI SVET" pred sodiščem

V preteklem mesecu se je vršila v Beogradu razprava proti bivšima kraljevskima namestnikoma dr. Radenu Stankoviću in dr. Ivu Peroviću, proti bivšemu dvornemu ministru Milanu Antiću ter bivšemu advokatu in novinarju Danilu Gregoriću.

Javni tožilec je obtožil kraljevska namestnika Stankovića in Perovića ter dvornega ministra Antića, da so kot sodelaveci regenta Pavla Karadjordjevića in posebno kot člani "kronskega sveta" imenovali na vodilna mesta v državi izdajalce in prijatelje fašistov, ki so jih vodili Jevtić, Milan Stojanović, Cvetković in Maček.

Namen obtožencev je bil, da so vlade terorizirale jugoslovanske državljane, jih mučile in pobijale. Obtoženci so vodili do tujcev tako gospodarsko politiko, da je privreda Jugoslavijo v popolno gospodarsko odvisnost od fašistične Nemčije. Podvrgli so Jugoslavijo napadnemu načrtom Nemčije in Italije in leta 1937 razbili malo Antanto in s tem odprli vrata napadu nacistične Nemčije. S tem, da so sklenili pakt s fašistično Bolgarijo, so onemogočili balkanski pakt. Popolnoma so izolirali Jugoslavijo v njeni zunanjji politiki in jo nato vključili v skupino držav osi ter podpisali leta 1941 "trojni pakt".

V času od leta 1934 do kapitulacije

Nemčije je vodil Gregorić fašistično propagando, pisal članke v fašistične revije in imel v Berlinu proti koncu leta 1940 in 1941 tajne razgovore.

Po kapitulaciji je Gregorić navezel stike s predstavnikom nemške okupacijske komande v Srbiji Kraussem in na njegovo zahtevo sestavljal seznam kandidatov za komisariat kvislingov v Srbiji, leta 1942 je sporazumno z Nemci napisal knjigo "Samomor Jugoslavije", v kateri je opravičeval nemško napadalno politiko na splošno in njen napad na Jugoslavijo.

V nadaljevanju razprave je Antić povedal, da so pristop Jugoslavije k trojnemu paktu sprejeli na nekem banetu na dvoru. Prisotni so bili regent Pavel, Petrović, Stanković, Činčar-Marković, fašistični generali in on sam. Obtoženi Stanković je izjavil, da je veden, da je imela politika regenta Pavla protiljudski značaj in da je imela namen navezati Jugoslavijo na države osi. Danilo Gregorić je priznal dejanja, ki mu jih je očitala obtožnica.

Krvda obtoženih je bila dokazana na delnih izpovedih, izjavah prič in dokumentih. Zato so bili obsojeni Stanković na 12 let ječe, Petrović na 11 let ječe, Antić na 15 let ječe, Danilo Gregorić pa na 18 let ječe.

JUGOSLAVIJA BO ŠTEVILNO ZA-STOPANA PRI OZN.

Jugoslovanska delegacija, kateri načeljuje Edvard Kardelj, je odpotovala v ZDA, da se udeleži zasedanja glavne skupščine OZN, ki se bo pričelo 20. t. m. Luke Sucessu.

Delegacijo, ki jo je jugoslovanska vlada odpislala na to mednarodno konferenco tvorijo: Edvard Kardelj, minister zunanjih zadev; minister Milovan Djilas; Aleš Bebler, podminister zunanjih zadev; Vladimir Djeređčer, minister za informacije; Josip Djerdža, poslanik v Bolgariji; Šalko Feje, podšef ministrstva zunanjih zadev in tečaj general Veljko Mikunović.

Edvard Kardelj bo brezvonomno eden glavnih strategov zasedanja OZN, ki bo obrazložil in branil stališče Jugoslavije. Ob odhodu je Kardelj izjavil, da Jugoslavija ni predložila pri OZN, da bi se med zasedanjem skupščine razpravljalo o konfliktu, ki obstaja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.

Prezidij narodne skupščine FLRJ je poveril maršalu Titu, da v odnosnosti E. Kardelj opravlja posle zunanjega ministra.

MADŽARI V JUGOSLAVIJI PRO-TESTIRajo PROTI KLEVETAM

Člani madžarske narodne manjšine v Jugoslaviji, ki bivajo v staro Makedonijo v avtonomni pokrajini Vojvodini, so priredili protestno zborovanje proti kampanji, ki jo vodijo proti Jugoslaviji države ljudske demokracije. V rezoluciji povdajajo, da uspehi graditve socializma v Jugoslaviji daleč presegajo uspehe na Madžarskem ali v drugih državah ljudske demokracije.

20.000.000 dolarjev posojila je Importna in Exportna banka v ZDA odobrila Jugoslaviji. Od te vsote je 12 milijonov že na razpolago jugoslovanski vladni, ki naj bi služili za nakup raznih strojev za podvig jugoslovanske industrije. Ostalih 8 milijonov bo izročenih pred 30. junijem 1950. leta.

Vlada LR Slovenije je dodelila prehodne zastave in denarne nagrade najboljšim delovnim kolektivom. Največjo nagrado je dobilo gozdno gospodarstvo Bled, nato tkalnica hlačevine Celje;

Tovarna kovčevov in usnjenev izdelkov Domžale; tovarna verig Lesce; zdravilišče Rogaška Slatina; mariborska bolnišnica; lesno-industrijsko podjetje Ajdovščina; tiskarna Ljudske pravice Ljubljana; itd.

Že drugi remorker so zgradili v reški ladjedelnici.

100 let bo pretekel, odkar je 16. septembra 1849 prevozil prvi vlak progo Celje-Ljubljana.

Zaradi špijonskega in protiljudskega delovanja je vlada FLRJ odpovedala pravico bivanja v FLRJ Štefanu Horvatu, članu konzulata ČSR v Zagrebu.

Oficirji, podoficirji in nameščenci ljubljanske garnizije so imeli miting. Na njem so obsodili informbirojevske provokacije in manifestirali pripravo ljenost za izvršitev vseh nalog, ki jih bosta pred nje postavila Partija in maršal Tito.

V Bovcu so odkrili spominsko ploščo in na ta način počastili spomin 32 žrtv na Golobarju.

Tovarna "Ivo Lola Ribar" izdeluje danes že 200 različnih strojev, med njimi tudi največje, ki jih preje niso nikoli izdelovali v FLR Jugoslaviji. V tej tovarni delajo sedaj naprave za novo veliko valjarno debele pločevine v Javorniku pri Jesenicah, ki bo ena izmed največjih te vrste v Evropi.

Italijanska mladinska delovna brigada iz Istre je odšla na avtomobilsko cesto. V njej je 232 mladincev.

Namestnik jugoslovanskega zunanjega ministra, ki je prišel v London zato, da bi obrazložil namestnikom zunanjih ministrov jugoslovansko stališče o mirovni pogodbi z Avstrijo, se je že povrnli v Beograd.

Novi avstrijski poslanik Karl Branias je zadnje dni minulega meseca prispev v Beograd.

Polnomočni minister in izredni poslanik Madžarske republike Šandor Kerestes je izročil predsedniku Prezidija Narodne Skupščine FLRJ Ivanu Ribarju kreditna pisma.

V BEOGRADU SE NAHAJA MISIJA MEDNARODNE BANKE, ki je prispela, da preuči predloge jugoslovanske vlade glede prošnje za posojilo. Misijo je te dni sprejel maršal Tito in se razgovarjal glede posojila.

Kulturno просветно delo v FLRJ v prvi polovici petletke

Kulturalna raven jugoslovanskih narodov se je v teh dveh letih in pol silno dvignila, nepismenost je padla, rastejo pa nove vrste šol, kulturnih domov, gledališč itd. Kultura in просвета je postala last vsakega državljan.

V prvem letu petletke je bilo za kulturo in просветo porabljenih 3 milijarde 653 milijonov dinarjev. V drugem letu petletke se je ta vsota skoraj podvojila, letos pa je za просветo dočlenih 8.625 milijonov dinarjev.

Ob pričetku petletke je bilo med Jugoslovani 2.100.000 nepismenih. V prvih dveh planskih letih pa je to število padlo za več kot polovico, kajti povsod, posebno pa v vojski in delovnih brigadah prirejajo stalne analfabetske tečaje.

Zelo je napredovalo v teh dveh letih šolstvo. V lanskem letu je bilo 12 tisoč 500 osnovnih šol in 1.149 sedemletk, nižjih in populnih gimnazij in učiteljišč. Veliko pa je tudi število raznih strokovnih šol. Preko 1.500 osnovnih in srednjih šol pa imajo narodne manjšine Šiptarjev, Madžarov, Italijanov, Romunov, Slovakov, Čehov, Rusinov, Nemcev in Turkov.

Ugodni pogoji šolanja — v l. 1948-49 je dobivalo 22.000 visokošolcev štipendije — so pripomogli, da se je vpisalo na visoke šole veliko število študentov. Leta 1948 je delovalo v FLRJ 68 fakultet in visokih šol s preko 60.000 študentov.

V prvi polovici petletke pa sta bili ustanovljeni dve novi vseučilišči v Skoplju in Sarajevu. V Beogradu pa je bila odprta visoka novinarsko-diplomska šola.

V mestih, kjer so univerze, grade

študentska naselja, za kar je ministrstvo za znanost in kulturo odobrilo 600 milijonov dinarjev kredita.

Zelo so v prvi polovici petletke nastale knjižne izdaje. Samo v prvi polovici leta 1948. leta je bilo objavljenih v FLRJ 4.100 različnih znanstvenih, strokovnih in literarnih del v nakladi preko 37 milijonov izvodov.

Casopisov izhaja v Jugoslaviji 257, v nakladi preko 38 milijonov 500 tisoč izvodov.

V prvi polovici petletke je zrastlo 2000 kulturnih domov s čitalnicami, gledališčimi in kinematografskimi dvoranami. V vseh ljudskih republikah so bila ustanovljena filmska podjetja. V Beogradu pa so 1947. leta pričeli z gradnjo filmskega mesta. Danes deluje v državi 50 gledališč in 15 radijskih postaj.

V tem času se je tudi umetniško življenje zelo dvignilo. V vseh večjih mestih grade ateljeje ter ustanovljajo umetniške šole in akademije. Žarišče znanstvenega delovanja pa so Akademije znanosti in umetnosti. Poleg teh deluje v državi okrog 600 znanstvenih ustanov.

Za kulturni dvig širokih ljudskih množic so mnogo skrbeli sindikati, ki so odprli 52 kulturnih domov, 405 delavskih klubov, 1.400 čitalnic in knjižnic s skupno 1.300.000 knjigami. Med delovnimi kolektivi so ustanovili 300 kulturnoumetniških društev in preko 1000 kulturnoumetniških skupin, v katerih deluje 52.000 članov.

Iz navedenih številk vidimo, da se je kulturno просветno življenje FLRJ silno dvignilo in da so široke množice delujočih izobrazbe in просветe.

L. T.

1943 - 8 September - 1949

Osmi september 1943 je zapisan v zgodovini našega naroda kot dan, ko je primorsko ljudstvo vrglo s sebe jarom italijanskega imperializma. Na teden so male, a trdne partizanske čete s pomočjo vsega primorskega prebivalstva razorožile 5 do 6 italijanskih divizij, karabinjerske in policijske enote, zaplenile vse njihovo lahko in težko orožje ter si ustvarile močno in oboroženo bazo za nadaljnje boje. Osvojile so skoraj vse Primorsko in vdrle globoko v Furlansko dolino. Partizanska vojska je narasla na 20.000 mož, ki so pritisnili kot ljudska vojska na Gorico, to naše staro primorsko mesto ter jo zasedlo. Šele s pomočjo oklepnih in motoriziranih enot je uspelo Nemcem okupirati Gorico, partizanska vojska

pa je sklenila obroč okoli mesta in pričelo se je obleganje Gorice. . . . Množični vstaji na Primorskem so se pridružili takoj italijanski delavci Gorice, Tržiča in Trsta ter furlanski kmetje in koloni, ki so se združevali v garibaldinske partizanske enote. Ta tako se je na goriški fronti utrjevala enotnost antifašističnih demokratičnih sil tako imenovane Julisce krajine.

Obleganje Gorice je trajalo nad 20 dni. Nemci so morali zbrati nekaj SS oklopnih in motoriziranih divizij, da so razbili jekletni obroč okrog Gorice, toda jugoslovanske vojske niso uničili. Iz bataljonov je kmalu zrasel IX. korpus NOV in PO Jugoslavije, ki je ob koncu vojne skupaj s IV. Armijo Jugoslovanske armade v težkih bojih osvobodil Gorico, Tržič in Trst. . . .

Poziv na vpisovanje državljanov F. L. R. Jugoslavije

Z ozirom na člen 11 Pravilnika za izvršitev zakona o državljanstvu FLRJ od 25. januarja 1946, obveščajo se vsi državljanji FLRJ, da se obrnejo na Poslanstvo FLRJ v Buenos Airesu, ulica Charcas 1705 z zahtevo, da bodo vpisani v državljanški knjigi FLRJ v inozemstvu.

Potrebno je, da vsi državljanji izpolnijo v triplikatu formular prijave, katerega dobijo na Poslanstvu FLRJ v Buenos Airesu.

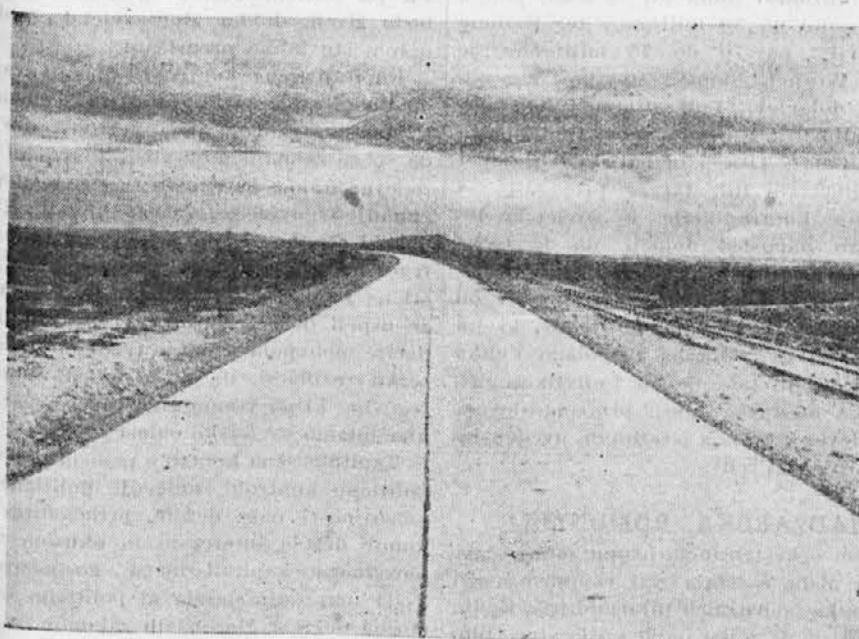
Prijava se mora spisati na pisalnem stroju ali z dobro čitljivo pisanjem v našem jeziku. S prijavo je potrebno dokazati, da so navedeni podatki resnični in točni. To je lahko potni list, krstni list, poročni list, domovnica ali podobno.

Prijave so proste vsakih pristojbin.

**OMENJENO PRIJAVLJANJE DRŽAVLJANSTVA JE OBVEZNO
ZA VSE JUGOSLOVANSKE IZSELJENCE.**

POSLANSTVO FLRJ V BUENOS AIRESU

Jugoslovanska mladina je porok, da bo avtocesta "BRATSTVA IN ENOTNOSTI" končana to jesen

Dela na avtocesti "Bratstvo in enotnost," napreduje, čeprav ima Jugoslavija premalo delovne sile, tehničnih sredstev in strokovnjakov. Kljub vsemu pa velikanska dela petletke ne stajajo, nasprotno, z delovnim poletom, s čudovitim odnosom do dela nadomestujejo brigade pomanjkanje delovne sile, strokovnjakov in tehničnih sredstev. Prav zato je pa tudi mogoče, da bo avtocesta Zagreb—Beograd zgrajena v rekordnem času.

Cesta bo dolga 382 km in bo imela dva, po 9 m široka pasova. Za sedaj grade le en pas, v naslednjih letih pa bo zgrajen še drugi. Ko se bo promet razvil, bo na tej avtocesti le enosmeren promet. Cesta bo skoro popolnoma ravnata, nikjer ne bo križala železnice, izogibala se bo mest in vasi in bo le za nekaj odstotkov daljša od zračne poti, tako da bo možno priti iz Beograda v Zagreb v 4 urah, medtem ko potrebuje avto danes po stari cesti preko 9 ur.

Lansko leto je bilo popolnoma zgrajenih 121 km poti, deloma betonske, tlakovane ali asfaltne. Zgrajeno je bilo tudi mnogo nasipov, kar letos pospešuje delo.

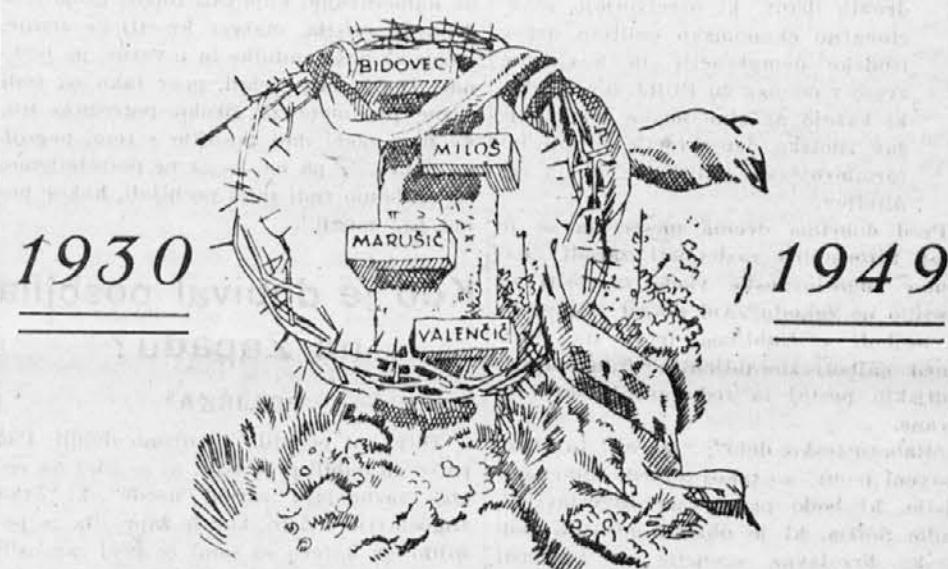
Mladinske brigade na delu

Letošnjo pomlad so ponovno začeli z delom in brigadam je priskočila na pomoč Jugoslovanska armada in skupno bodo morali opraviti še ogromno delo. V betonsko cestišče je treba letos nabit 280.000 kubičnih metrov betona, izdelati 648 tisoč kv. metrov asfaltne ceste, položiti 28 milijonov kosov granitnih kock. Ob robove ceste bo treba vgraditi 1.075.000 kubikov peska, zemlje itd. itd. Vse te množine materiala je treba dovažati iz vseh krajev jugoslavije. Na cesto je treba prepeljati 232.000 petnajsttonskih vagonov, t. j. 45 vlakov po 40 vagonov dnevno. Zato je bilo treba vzporedno s cesto postaviti normalno tirno železniško progo.

Glavni štab mladinskih delovnih brigad je v Novi Gradiški. Tu je tudi glavna direkcija državnega podjetja, ki gradi avtocesto. Veliko gradišče je razdeljeno na deset secej, ki tekmujejo med seboj: kopanje, sekajo stolne hraste, bore se z ilovnato zemljo in močvirji, bore z vremenom. Toda cesta raste, široka betonska plošča se od Beograda pomika proti Zagrebu, kjer se bo spojila z delom končane ceste, ki jo grade od Zagreba proti glavnemu mestu.

Spomin na Bazovico

6 September

Z največjim gnušom in preziranjem se še vsi dobro spominjam 6. september 1930. Ta dan se je zgodila ena največjih krivic, katero slovenski narod ne more in ne bo nikdar pozabil. Fašistični tribunal je obsodil štiri mladeniče: **Ferda Bidovec, Zvonimirja Miloš, Franja Marušič in Vekoslava Valenčič**. Sodba se je hitro izvršila in ob zori dne 6. septembra 1930 so fašisti na Bazovici pognali svinčenke v hrble štirih mladih slovenskih borcev.

Fašistične žrtve na Bazovici so padle prav ta dan, ko je kralj Aleksander Karadjordjević proglašil državo Srbov, Hrvatov in Slovencev kraljevino Jugoslavijo. Italijanski fašizem je s tem zadal udarec svoje oblasti Slovencem in Hrvatom, ki so bili pod njegovo oblastjo in obenem hotel dokazati tudi ostalim, ki so živeli v Jugoslaviji, da še pod njegovim očesom. Vse se je takrat italijanskemu fašizmu posrečilo. Naši mladeniči so bili na Bazovici umorjeni s strelnjanjem v hrbel prav zato, ker se italijanski krvniki niso upali gledati v oči našim bratom, kateri so se toliko borili in življene žrtvovali za svobodo in neodvisnost našega ljudstva. Častno so padli naši borce, a predno so izročili svojo dušo materi zemlji, so zaklicali: "Živila Jugoslavija!"

To so bile prve žrtve fašističnega nasilja. V tistem času in nadalje smo pod Italijo prenesli nešteto ponižanj in zaničevanj, toda vse to in zločini so naše ljudstvo samo pretresli, nikdar pa ne omaiali. Krivica je vpila po maščevanju.

"In maščevana bo Bazovica! Smrt fašizmu — svoboda narodu!", je zatrepetal krik na ustnicah primorskega ljudstva, ko je v zadnji osvobodilni borbi zgrabilo za orožje in v nadčloveški borbi zadalo smrtni udarec krvolčenemu fašizmu. Tudi Bazovica je bila maščevana.

Nas izseljence, ki smo rojstno grudo zapustili radi fašističnega nasilja, je zelobolelo, ko smo slišali o trpljenju in zločinu, ki so se izvršili nad našim primorskim ljudstvom. Vsled tega smo sklenili, da praznujemo 6. september, da ob tej priliki počastimo spomin Bazoviških žrtev ter obenem, da z vzgledom pokažemo naši mladini, kako se je treba boriti za svobodo domovine.

Letos nam je spominska svečanost prepovedana, kajti naša društva, ki so bila žarišča vsega našega delovanja in narodnih tradicij, so danes zaprta. Radi teh okoliščin je ostal samo še SLOVENSKI GLAS, ki tolmači mnenje svojih čitaljev in članov naših bivših društev in prinaša teh par vrstic v spomin na žrtev Bazovice, ki so padle za domovino in boljšo bodočnost našega naroda, kakor tudi v spodbudo vsem Slovencem, Jugoslovanom in Slovenom, da bi ne odnehalo v borbi za mir in boljšo bodočnost.

Slava padlim junakom na Bazovici!

**Želite da Vas obdarimo
z lepo slovensko knjigo?**

**Podprite novo kampanjo
za SLOVENSKI GLAS!**

AKO PRIDOBITE VSAJ DVA NAROČNIKA ALI PA
IZTIRJATE PET ZAOSTALIH NAROČNIN NAŠIH
STARIH NAROČNIKOV, VAM POŠLJEMO V DAR
LEPO SLOVENSKO KNJIGO NAJNOVEJŠE IZDAJE

UPRAVA

INFORMBIRO V LUČI GOSPODARSKE PRAKSE

RESNICA O POSOJILIH

Objavljamo vrsto "krajših dokumentarnih člankov iz "Borbe" in drugih listov, ki osvetjujejo reakcionalno ekonomsko politiko držav ljudske demokracije in Sovjetske zveze v odnosu do FLRJ, ter članke, ki kažejo na ekonomske težave držav ljudske demokracije zaradi informbirovske politike njihovih voditeljev.

Pred dobrinoma dvema mesecema se je začel Informbiro razburjati zaradi "namenov Jugoslovanske vlade zaprositi za posojilo na zahodu". Od takrat je postal to najbolj priljubljena tema ter eden izmed najbolj zlorabljenih "argumentov" radijskih postaj in tiska od Moskve do Tirane.

"Rabotničesko delo", "Izgrev" in "Otečestveni front" so tako odkrili "ameriške misije, ki bodo proučevale Jugoslavijo". Radio Sofija, ki je objavil poročilo Bolgarske brzjavne agencije, je razglasil prošnjo za posojilo majdanane za enega najhujših smrtnih grehov, "Humanitē", ki je, kakor da nimajo boljših poslov, na dolgo in široko pisala, "da se je Jugoslavija prodala imperialistom", in o tem, da "dobičajo ameriški milijarderji vsak dan čedadje večji vpliv v Jugoslaviji". "Il Lavoratore" je imenoval posojilo "duhovito rešitev za priključitev FLRJ k Marshallovemu načrtu". Pa tudi "Unito" ni zaostala za njim. Dunajska "Volksstimmen" je odkrila, da pomeni prošnja za posojilo, da Jugoslavija "podpira avstrijsko protikomunistično vlado" (s katero se, mimogrede rečeno, v celoti strinja prav ta list KP Avstrije, kadar gre za zasuženje koroških Slovencev, za katerih osvoboditev se bori naša dežela). Napoved, ko je agencija De Gasperijeve vlade ANSA pogrunatala, da je v "zvezki s posojilom vprašanje formiranja koalicijske vlade v Beogradu postalo dnevno povelje", se je oglašil radio Moskva in preciziral, da gre tu za izpustitev in rehabilitacijo Lazice Markovića in Miše Trifunovića. In tako dalje.

Dejstvo je, da za posojilo nismo zaprosili takrat, ko je začel o tem pisati Informbiro, marveč smo zaprosili zdaj. In kakor je reklo tovariš Tito na mitingu v Pulju: "zdaj je resnica, da smo zaprosili in da bomo najeli posojilo, če nam ga bodo hoteli dati, zakaj posojilo nam je potrebno, a odobritev posojila bo končila tudi tistem, ki ga bodo dali, ker

bomo z njegovo pomočjo kupovali različno njihovo blago in stroje. Mi za to posojilo ne nameravamo kupovati topov, tankov in drugega orožja, marveč kmetijske stroje, stroje za naše rudnike in tovarne, da bodo naši ljudje laže delali, prav tako pa tudi razne predmete za široko potrošnjo itd. če nam bodo dali posojilo s temi pogoji, bo dobro, če pa ne — ga ne potrebujemo. Mi se bomo tudi tako prebijali, kakor bomo pač mogli".

Kdo je dobival posojila na Zapadu?

POLJSKA!

Torej mi posojila še nismo dobili. Pač pa so ga dobili prav tisti, ki se zdaj na ves glas "razburjajo" zaradi "usode", ki "čaka Jugoslavijo". Zato, ker je zaprosila za posojilo, za katero so sami že prej zaprosili in ga dobili. Tako je Poljska že v juniju 1947 dobila od angleške vlade v dar iz vojnih presežkov blaga v vrednosti 6 milijonov funtov (24 milijonov dolarjev), od Avstralije pa v juniju 1948 za 250.000 funtov (milijon dolarjev) volne, tudi v dar. Od ZDA in ameriških bank je dobila Poljska dolgoročno posojilo 50 milijonov dolarjev za vojne presežke, dolgoročno posojilo od Izvozno-uvozne banke v znesku 40 milijonov dolarjev, od angleških bank Kleinworth Sons e Comp. 6 milijonov dolarjev (leta 1948) in od banke Rothschild Sons 2 milijona dolarjev; razen tega so dovolile Poljski kredite švedska (2 milijona dolarjev), angleška (60 milijonov dolarjev) in francoska vlada (8 milijonov dolarjev), vodijo pa se pogajanja za posojilo, ki naj bi ga dala Mednarodna banka v Washingtonu v znesku 58 milijonov dolarjev. Vseh posojil je dobila Poljska v znesku 75 milijonov dolarjev. In vendar se "Tribuni ljudu" ni zdelo potrebitno spričo teh posojil govoriti, da se je dežela "prodala imperialistom", kakor zdaj na vse kriplje kriči o Jugoslaviji.

ČEŠKOSLOVAKA!

Češkoslovaška je od začetka leta 1946 do začetka 1948 dobila razne dolgoročne, kratkoročne in manipulativne kredite v skupnem znesku nad 20 milijonov dolarjev, in sicer od ameriške vlade, od Izvozno-uvozne banke, od Mednarodnega monetarnega fonda, od kanadske vlade, od angleške vlade, od londonske banke Hambrs, od Egipta, od Avstralije, Argentine, Švice, Brazilije, Švedske, Nove Zelandije itd. Češkoslovaška je zaprosila sedaj za 23 do 50 milijonov dolarjev kredita od Mednarodne banke in še za 20 milijonov dolarjev na dolg pri Mednarodnem monetarnem fonda, češkoslovaški informbirovske listi in radijska propaganda pa govore, kakor radio Praga, da "že sama prošnja (podrlata uredništvo) za posojilo pokaže, kam vodi Titova kliku"! če je tako, kam potem takem gre češkoslovaška, ki ni "samo zaprosila", marveč je tudi dobila?

EDINA SLOVENSKA STAVBENIKA
v Saavedri

ANDREJ BOŽIČ in SIN

Tehnična konstruktorja

Ruiz Huidobro 4554-58 T. E. 70-6112

TRGOVINA ČEVLJEV "BELTRAM"

Vas po domače postreže.

Pridite, pa se boste prepričali!

Se priporoča

ALBERT BELTRAM

Donato Alvarez 2288 Buenos Aires

KROJAČNICA CIRIL PODGORNIK
Tinogasta 5206 Buenos Aires

TRGOVINA JESTVIN
"PRI ČERNICU"

C. Ramón Lista 5650 T. E. 64-1509

Kakor tudi ustreza praksi Informbiroja, so se v njegovih poročilih o posojilu, za katero je zaprosila Jugoslavija, pojavili poleg nemoralnih tudi bedasti komentarji o "prehodu v imperializem" in "avtentični" informbirovske podatki; medtem ko je list "Humanitē" pisal, da smo zaprosili za 15 milijonov dolarjev, in takoj potem zvišal vsoto na 50 milijonov ter pozneje "popravil" na 70 do 75 milijonov, je "Daily Worker" določil številko 500 milijonov dolarjev, "Volksstimme" 200 milijonov, Moskva 100 milijonov, Budimpešta 70 milijonov, Tirana in poljski listi zopet 100 milijonov itd. Da bi preprečili vse nadaljnje kontradikcije, je sovjetski Informbiro naposled določil, da je treba pisati 780 milijonov dolarjev od Mednarodne banke, plus 5 do 15 milijonov od privatnih bank, plus 80 milijonov, ki jih bo Jugoslaviji "dala na razpolago Velika Britanija". In tako je bil tudi tu "s pristojnega mesta" v gonji protijugoslovenskih klevet v zvezi s posojilom, uveden informbirovski red".

MADŽARSKA, ROMUNIJA!

V tem orkestriranim hrupu zadnje čase seveda nista zaostala niti romunska niti madžarska podružnica Informbiroja. Radio Budimpešta je zopet navil svojo staro ploščo o tem, da "pomeni posojilo kolonizacijo Jugoslavije" in podobne "dokaze", po katerih naj bi bile razne dežele ljudske demokracije — med njimi tudi Madžarska (ki je dobila 6,3 milijona dolarjev posojila) in Romunija (ki je dobila od zahoda nad 25 milijonov kreditov), že zdavnaj kolonizirane, ker so dobole posojilo, za katero je Jugoslavija še zaprosila. Toda v Informbiroju za logiko ni mesta, in zato je prišla direktiva, naj se kljub logiki in zdravi pameti dokaze, da je Jugoslavija zato, ker je zaprosila za posojilo, že prišla ali da še prihaja "pod kontrolo tujih kapitalistov". Prav to "obtožba" ustreza "obtožbam", ki jih je Trockij svojcas naslovil na CK Boljševiške partije in ki jih Informbiro zdaj naslavlja na nas. Zato ne bo odveč ponoviti znanih Stalinovih besed, s katerimi je odgovarjal Trockemu in ki zdaj odgovarjajo revolucionistom Informbiroja:

"Kaj pomeni kontrola kapitalističnega svetovnega gospodarstva? Kontrola v ustih kapitalistov ni prazna beseda. Kontrola v ustih kapitalistov je nekaj realnega.

Kapitalistična kontrola pomeni predvsem finančno kontrolu. Toda mar naše banke niso nacionalizirane in mar poslujejo pod vodstvom evropskih kapitalističnih bank? Finančna kontrola pomeni upoštevati v naši deželi velike kapitalistične banke, to pomeni formirati tako imenovane filialne banke. Toda mar pri nas imamo take banke? Nikakor ne! In ne le da jih nimamo, marveč jih tudi nikoli ne bomo imeli, dokler bo živila sovjetska oblast.

Kapitalistična kontrola pomeni kontrolu nad našo industrijo, denacionalizacijo naše socialistične industrije, denacionalizacijo

našega prometa. Toda mar naša industrija ni nacionalizirana in mar ne narašča prav nacionalizirana industrija? Mar se kdor koli pripravlja denacionalizirati vsaj eno izmed teh nacionaliziranih podjetij? Ja vsekakor ne vem, kakšne predloge imajo tam v (koncessijski) komisiji za koncesije. Da pa nacionalizatorji v naši deželi ne bodo živeli, dokler živi sovjetska oblast o tem ste lahko prepričani.

Kapitalistična kontrola pomeni pravico do dirigiranja naših tržišč, to pomeni likvidacijo monopolov zunanje trgovine. Vem, da so se zahodni kapitalisti v svojem prizadevanju, da bi prebili oklep monopolov zunanje trgovine, že večkrat zaleteli z glavo ob zid. Znano je, da je monopol zunanje trgovine šeit in ograja naše mlade socialistične industrije. Toda mar so kapitalisti že uspeli doseči uspeh v vprašanju likvidacije monopolov zunanje trgovine? Mar je težko razumeti, da bo monopol zunanje trgovine kljub vsemu živel in uspeval, dokler imamo sovjetsko oblast?

Kapitalistična kontrola pomeni naposled politično kontrolo, uničenje politične snosnosti naše dežele, prilagoditev zagonov dežele interesom in okusom mednarodnega kapitalistinega gospodarstva. Toda mar naša dežela ni politično samostojna dežela? Mar naši zakoni ne diktirajo interesi proletariata in delovnih ljudi naše dežele? Zakaj ne navedejo dejstev, vsaj enega dejstva, ki bi govorilo, da je naša dežela izgubila politično samostojnost? Kar naj ga poizkusijo navesti.

Vidite, kako pri kapitalističnih razumejo kontrolo, če torej govorimo o dejanski kontroli, ne pa kar tjavljajo čeveljamo o nekakšni kontroli brez krv in mesa.

Če govorimo o takšni stvarni kapitalistični kontroli, — govorimo pa lahko samo o takšni kontroli, kajti s praznim čevkanjem o kontroli brez krv in mesa se lahko ustvarjajo samo slabci literati — moram izjaviti, da tačne kontrole pri nas ni in da je nikoli ne bo, dokler bo živel naš proletariat in dokler bomo imeli diktaturo proletariata."

Glejte, tako je s posojili, "kontrolo" in "kolonizacijo", iz katerih bi Informbiro brez slehernih skrupulov v svoji demagogiji rad koval politični kapital zdaj, kakor je to nekoč poskušal Trockij. Toda, če kdor uporablja metode, "argumente" in "teoretično" orožje po vzoren Trockega, je lahko prepričan, da njegova slava ne bo prav nič večja od slave Trockega.

Mercado "LAS MAGDALENAS"

CARNICERIA RAUBAR

Puestos 21, 24, 25 - Avda. Beiró 5276

Restavracija IVANČIĆ RUDOLF

IVANČIĆ RUDOLF

Añasco 2622

Juan Sopeie e hijo

Hormigon armado

Cnel. Domínguez 244 T. E. 652-0244

Villa Madero

HERRERIA DE OBRAS

BRATA RIJAVEC

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela

Segurola 1608-14 T. E. 67-6250

Buenos Aires

PRODAJALNA - TOBAKARNA

Prodaja raznih časopisov, revij, slasčic ter raznovrstnega moškega in ženskega perila

VLADIMIR BENKO

Avda. Francisco Beiró 5709

VILLA DEVOTO - BUENOS AIRES

Argentinske vesti

61letnico smrti Dominga Faustina Sarmiento so počastili z raznimi kulturnimi prireditvami. Rodil se je 15. februarja 1811 in umrl 11. septembra 1888. — Ob tej priliki se tudi mi nasejenci klanjam spominu tega velikega učitelja argentinskega naroda.

V spomin Juana N. Vicetich, našega dalmatinskega rojaka, ki je izumil prstne odtiske, ki so za policijo tako velike važnosti, se je vršila v La Plati dne 31. avgusta primerna slavnost, pri kateri je govoril načelnik policeje in poveličeval osebnost Vičetića, kateri je napravil mnogo dobrega ne le za Argentine, ampak splošno za ce svet. Slava spominu našega rojaka.

Nad pol milijona pesov je osleparil naivne naseljence Manuel Guerreiro Matas, ki je v Buenos Airesu in La Plati prodajal poklicne vozne karte iz Italije. Čeprav je prebrisanec dobro dobro poznan policeji, saj je pred kratkim dovršil 6 let ječe za podobne spletarje, vseeno se mu je sedaj znova posrečilo uloviti naivne ljudi na svoje limance.

Iz cerkvenih nabiralkov je pobirala denar na prefričan način Elba Aleira Martinez, katero so policejci dobili pri tem delu in jo aretirali. Elba je z lastoročno napravljenim aparatom jemala bankovce iz skrinje in tako oškodovala cerkev za nad 2.000pesov.

Električni tok ubil otroka. Skoraj vsako leto je v navadi, da pride okrog sv. Roze večja ali manjša nevihta. Tudi letos ni izostala. Ni bila posebno velika, a pretrgala je nekoliko telefonskih in električnih vodov. Tako je bilo tudi v Los Hornos blizu La Plate, kjer je žica ostala pretrgana. V tem trenotku je Ana Mander Gasparini šla s svojim 5 letnim sinčkom iz hiše. José Anibal, tako je bilo otroku ime, se je dotaknil žice in grozno zakričal. Mati mu je hotela pomagati, pa je samo obstala, na kar je prišla sosedka Páez in je tudi ona ostala kakor prva. Šele ko je prišel mož prve žene, je obe rešili na ta način, da jih je vleklo od toka za obliko, dočim je deček postal mrtev in mu ni bilo mogoče pomagati.

Grozna nesreča se je zgodila v rudniku Los Castaños, Malargue v Men-

dozi, ki je zahtevala 9 mrtvih in precej ranjenih. Ko so rudarji pustili eksplodirati mino za razrušenje rude, se je vžgal plin, katerega eksplozija je bila vsaj desetkrat večja od mine. To je povzročilo velik pritisk zraka, kar je nekateri rudarje ubilo in zrušilo nekaj zemlje, ki je padla na rudarje. Rudarji, ki so ostali nepoškodovani, so takoj začeli reševalna dela. Nekateri so se prav junashko obnašali. Fundación María Eva Duarte de Perón je osirotelim družinam takoj prisločila na pomoč z vsoto 10.000 pesov.

Resnica v oči bode. Ko se je pretečeni mesec vršila v republiki Čile revolucija, o kateri smo mi že pisali, so vsi argentinski časopisi prinašali precej resnična in objektivne novice. Pri svojih komentarjih pa niso nikdar pozabili novedati, da se take revolucije vrše le zato, ker ni nobene socialne pravičnosti ter so vzeli Argentine za vzgled. Ta resnica pa je čilensko vlado in neno časopisje tako razjedila. Čilensko časopisje se radi tega kar naurej jezi. V Senadu pa je Senador Salvador Allende reklo: "Skoro dnevno se dočajajo v Južni Ameriki, v državah, ki obkrožajo našo državo (Čile) z vojaškimi diktaturami, vojaški puči." Ker je bilo jasno, da se je govornik dotuknil Argentine, mu je senador Arturo Alessandri odgovoril približno tako-le: "Zavrniti mora vaša izvajanja, ker lahko dokažem pred našo državo in celim svetom, da Perón nikakor ne dela na to, da bi izpodbil kako demokratično vlado v južni Ameriki — in je dodal — čeprav nosi Perón vojaško sukno, je vendar on prvi, ki se drži ustave in je prvi, ki je dobil največ glasov pri volitvah, takih volitvah, ki bi delale čest marsikateri državi, zato dovoljuje besedo tudi opoziciji in je goreč branilee solidarnosti in bratstva med ameriškimi državami."

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH
Sala especial para tratamiento del
reumatismo y sala de Cirugía
Atiendes: Lunés - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono
Defensa 1153 T. E. 34-5319

Slovenska cvetličarna "LOS ALPES"
HOSTAR ANTON
Triunvirato 4223 T. E. 51-0732

Dar trgovskih nemščencev ustanovi Fundación Ayuda Social María Eva Duarte de Perón. Trgovski nameščenci, katerih duševni vodja je še vedno prejšnji tajnik, sedanji notranji minister, so za pomoč, ki jim je bila dana iz najvišjega mesta ter v zahvalo za isto, zbrali lepo vsoto 6,200.000 pesov, ki si jih darovali Ustanovi Fundación Ayuda Social María Eva Duarte de Perón, kateri predseduje soproga María Eva Duarte de Perón. Za ta velikodušen dar se je predsednica Ustanove na slovesnem zborovanju zahvalila vsem darovalcem in jim obljudila tudi nadaljnjo pomoč.

Poslanska zbornica je odobrila 70 milijonov pesov za pomoč Ustanovi Fundación Social María Eva Duarte de Perón, kateri so bili namenjeni za razne podpore potrebnim državljanom ter za zidanje novih poslopij, potrebnih za delovanje omenjene dobrodelenje Ustanove. Ko pa je ta osnutek prišel na mizo Zvezne vlade, katera ima ustavno pravico odobriti ali zavrniti vsak zakon, se je poslužila torej teh pravie in ta osnutek zavrnila. V svojih pojasnilih pravi vlada, da čeprav je ta Ustanova tako potrebna, da je še veliko več potrebnih stvari, za katere mora skrbeti vlada. Ve pa tudi, da so dobronamerni ljudje, kateri bodo stvar razumeli in tej Ustanovi pomagali, kakor do sedaj da bo vršila svoje dobrodelenje delo. In prav primer trgovskih nameščencev je dokaz, da je imela vlada prav. Tudi predsednikova soproga, ko se je za odobrenje zahvalila poslanski zbornici, je rekla med drugim, da vlada že ve, da bodo dobri ljudje prav gotovo pomagali in da se zato nič ne čudi, če ni bil zakon sprejet.

Iz Čile bodo uvozili v Argentine okoli 6000 kubičnih metrov najfinjšega lesa.

Dr. Hinko Halpern

Specijalist notranjih bolezni
Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure

SAN MARTIN 955 1 nad. - Dep. C
T. A. 32-0285 in 0829

FILOMENA BENES de BILEK

SLOVENSKA BABICA

Lima 1217, Buenos Aires, T. E. 23-3389

Zvezna vlada je izdala dekret, s katerim se proglaša in se bo od letos naprej praznoval vsako leto 4. september kot "dan priseljencev". Ta dan je vlada vzela zato, ker je bil dne 4. sept. 1812. podpisani prvi zakon o naseljenih v Argentine. S tem hoče zvezna vlada republike Argentine počastiti vse naseljence ter se jim zahvaliti za njihov trud v prid celokupnemu argentinškemu napredku. Tudi mi, ki smo se naselili v tej gostoljubni deželi, bomo torej deležni tega spoznanja, zato se z veseljem pridružujemo praznovanju DNEVA NASELJENCEV.

Argentinski avtomobilski dirkač Fangio se je te dni vrnil v svoje rojstno mesto Balcarce, v prov. Bs. Aires, kjer so mu priredili sprejem, kakršnega so bili deležni do sedaj le velikanski može. Med pokanjem bomb, raketa in sviranjem godbe, so mu meščani stiskali roko v pozdrav in zahvalo, ker jih je v Evropi tako častno zastopal. Potem pa so imeli "Asado Criollo", za kar so ubili 80 glav goveje živine in nad 200 ovac. Koliko je bilo drugega, nam ni znano, a lahko si vsak predstavlja, da je bil res "en lep asado".

Nova pomoč za ponesrečence radi notresa v Ekvadorju je bila te dni poslana iz Argentine, katere nabiranje in odpošiljanje je osebno vodila soproga predsednika. Do sedaj je bilo odpoljih že nad 40 ton, raznih zdravil in drugih potrebščin. Razen tega se pa še nadalje zbira, ker pomoč je zelo potrebna.

Dr. A. Kirschbaum

Mra. María Kirschbaum

ZOBOZDRAVNICA

LOPE DE VEGA 3271 T. A. 50-7387

Dr. Francisco José Cespa

DENTISTA CIRUJANO

Consultas de 15 a 20 hs.

Coronel R. Lista 5096

T. A. 50-5782

Reinaldo Wasserman

MEDICO

Nazca 2381

U. T. 50-2845

FRANC BEVK:

"Kaplan Martín Čedermac"

(Nadaljevanje)

"Glej, saj ne vem več, kaj delam," je zašepetal sam pri sebi in se skesan pokrižal. "Izčrpan sem, menda se me loteva mrzlica, bledem. Jutri bi moral vse preudariti, ne nocej... Jutri, ko se bom prespal..."

Bil je zopet na samoti, daleč za vasjo, njive so izginile, cesti se je približalo pobočje hriba in reke. Voda je rahlo, zamolklo šumeča v globoki strugi, nad katero je viselo v sapi pošastno razgibano drevo. V gori je enakomerno šumelo; pesem vetra, ki je bila podobna padanju številnih stakov. Na drugi strani Nadiže, ob glavnih cesti, so mežikale luči. Od Kobrida je privozil avto; dva trakova svetlobe sta kot svetle tipalke rezale mrak. Nebo na vzhodu se je rahlo razsvetlilo, bledelo bolj in bolj; mesec je bil skrit nad oblaki, ki so precej sivo svetlobo. Tema se je razredila; pokrajina je bila kot pobledela slika s črnimi obrisi dreves in komaj vidnimi sencami.

Tedaj se je Čedermac znova zadelo, da hodi nekdo za njim. Ozrl se je še enkrat; nikogar ni bilo, le sa-

motna drevesa so ostala ob poti. Obšel ga je spomin... Pred lefom je nekoč hodil po isti poti, ko ga je dohitel neznanec v turistovski obleki. Bil je gost mrak, niti sledu po mesečini, le od zvezd je rahlo sijalo, ni mu razločil obraza. Zaradi samotne poti mu je bila družba ljuba, toda besede, ki jih je govoril neznanec, so mu bolj in bolj prebjajale srh po hrbtnu. Bil je velik porogljivec, s lastjo se je norčeval iz vsega, kar je bilo Čedermacu sveto. Med letom je bil že pozabil nanj, zdaj pa se mu je zazdelo, da njegovi korki odmevajo v noč in ga motijo. In kakor da so njegove besede žive obvisele v zraku, da jih zdaj sproti pobirajo njegove misli. Takrat, pred letom se je bil razvrel v ogorčenju, dvignil palico in zavpil: "Proč, satan!" Zdaj v tem trenutku, pa se mu je roganje kot robida oprijemalo duše, postiljal mu je z grenkimi občutki...

V Landarju pod hribom je odbila ura. Glasovi so Čedermaca zdramili, da je postal in si obriral znojne kaplje, ki so mu kljub hladu stopale na čelo. Zavedel se je in se zgrozil.

Kaj se z njim godi? Kaj se z njim godi? "Proč, izkušnjavec!" je gasno zaklical in dvignil palico. Znova jo je spustil na cesto in sklonil gavo. V prsih se mu je trgal, v srcu mu je vrelo in se pretakalo, kakor da se mu je sesula notranjost. Noč ga moti, zlodej mu je sedel na dušo in ga skuša... Da bi čimprej dospel v samo svoje izbe!

Organjal je misli, zatiral občutke, naglo stopal po cesti in po klanec, ki se je spenjal v hrib. Pred vsako senco ob poti se je zdrznill; visoko v hribu je vpila sova.

Ostale dogodke te noči je doživeljil le kot v omotici. Pozneje so mu le v odlomkih prihajali v zavest... Najrajši bi nikogar ne bil videl, z nikomur govoril, dokler v samoti svoje izbe ne pride sam s seboj na čisto.

Dospel je do Vrsnika, tedaj se je začudil: v večini hiš so še gorele luči. Krčma pri Špehonji je bila posebno razsvetljena; na drevje in na breg so padali svetli kvadrati, v katerih so se premikale sence. Nič petja ne gostilniškega šuma, le glasovi razgovora so mu zamolklo prihajali na uho. Prišel je bližje in opazil, da stoji pod lipa gosta skupina mož. Zaslišali so ga, četudi ga še niso mogli zagledati v mraku, utilnili so in vsi hkrati zastrmeli na klanec.

"On je!" se je oglašil nekdo. "Seveda je on. Saj ga poznam po hoji."

Že je skoraj dosegel krčmo, ko so mu stopili nekaj korakov naproti. Čedermac se je ustavil in se oprl na palico, ustavili so se tudi možje. Tudi fantje, ki so bili dotedaj v izbi, so prišli in pristopili h gruči. Za hrbiti se jih je stiskal Špehonja.

Kaplan jih je začuden zrl. Kaj mu hočejo? Kaj to pomeni? Med njimi je videl tudi Breškona, Birtiča in kovača Vanca. Zresnjeni obrazi so jim rahlo žareli v medli svetlobi, ki je padala skozi okna; v očeh se jim je izražalo začudenje, pomešano z zadovoljstvom. "No, kaj je?" se je oglašil. "Kaj me tako gledate?"

"Torej ste se vrnili!" je spregovoril Breškon.

"Seveda sem se vrnil. Zakaj bi se ne bil vrnil? Kaj pa vi še vedno na nogah? Ob tej pozni uri?"

"Pravkar smo se posvetovali. Ako bi vas še ne bilo, bi vas šli iskat."

"Iskat?" se je zavzel kaplan. "Kako — iskat? Kam?"

"V Čedad, v Videm, kaj naj vemo! Obljubili so nam, da se vrnete."

Čedermac se je zmeraj bolj čudil.

"Pa kdo vam je obljubil?"

Tedaj so govorili vsi hkrati. Bilo je, kakor da se je zdrl plaz grušča, ki se vali v dolino. Čedermac je s težavo lovil besede, ki so prehitevale; za-

V Zapadni Nemčiji je zmagal ekonomski konservativizem

Iz zadnjih nemških volitev, ki so se vrstile v zapadni Nemčiji, je izšel kot pravi zmagovalec ekonomski konservativizem. Kapitalizem je tako doblj zaupnico pred socializmom.

Socializacija bistvenih industrij je položena na polico. V novo izvoljenem parlamentu je razmerje konservativne strani napram socialistom približno pet proti trem. To je v resnici zmaga ameriške kapitalistične politike nad angleško socialistično politiko.

Kdo so ljudje, ki bodo v naprej vladali v zapadni novo ustanovljeni Nemški republike?

Prav te dni je bil izvoljen za predsednika republike Theodor Heuss, vodja stranke svobodnih demokristjanov (desničarjev). Heuss je profesor filozofije, v kredit pa mu je knjiga "Hitlerjeva pot", katero so nacisti sežgali leta 1933.

Za kanclerja (primerja) je imenovan Konrad Adenauer, 73-letni voditelj desnega krila v stranki krščanskih demokratov. Bil je župan mesta Kolina, dokler ga ni Hitler odstavil.

Izvoljeni voditelji so nasprotniki socializma in bodo torej zvesto služili privatnim interesom.

Vlada je bazirana na koaliciji desničarskih strank, v katerem vodstvu so krščanski demokratje.

Zadnje volitve in današnja vlada so torej rezultat pritiska od strani ameriških kapitalistov. Vprašanje je, koliko časa se bodo sedanji voditelji zapadne Nemčije vzdržali na krmilu. Gotovo toliko časa, dokler bo lahko Amerika trošila svoje bogastvo v toliki meri, kot ga troši danes.

RADIO!

Izdelovanje novih aparatov ter vsakovrstna popravila izvršuje

JAKOB KREBELJ

Cespedes 3783 (vogal Avda. Forest)

T. E. 54-4650

PRIMORSKE VESTI

Nad 230 milijonov Dinarjev za gradnjo in obnovo v Goriški Pokrajini

V drugi polovici tega leta bodo izdali za obnovo v Slovenskem Primorju 53 milijonov 325.000 din, kakor določa proračun oblastnega odbora goriške oblasti in nad 220 milijonov din iz zveznih in republiških investicij. Največji del te vsote, to je okrog 150 milijonov din, je določen za nadaljnjo razširitev in zgraditev Nove Gorice, bodočega političnega in administrativnega središča Slovenskega Primorja. Od teh investicij bodo na gradbišču Nove Gorice zgradili do konca tega leta stanovanjska poslopja za približno 350 ljudi,

mestno restavracijo, več upravnih poslopij, vodovod in druge objekte.

Plan oblastnega odbora določa tudi velika investicijska dela v bližnji okolici mesta in v celotni oblasti. Med najvažnejša dela spadajo zgraditev hidroelektrarne na Soči, regulacija Vipave in hidroelektrarne na Vrtojbe, razširitev tovarne obutve v Mirnu, zgraditev kaloriječne elektrarne, tovarne testenin in lesnega kombinata v Ilirske Bistrici. Za vsa ta dela so se začele obsežne priprave.

PROSLAVA BAZOVIŠKIH ŽRTEV

Slovensko ljudstvo tržaškega ozemlja je dne 4. t. m. proslavilo bazoviške žrtve. Proslave se je udeležilo nad 5 tisoč ljudi. Govorili so tov. B. Petronio, tov. Štoka, tov. E. Lavrenti in tov. Jožef Dekleva.

Proslava na Bazovici je pokazala, da slovenske in italijanske množice čuvajo spoštovanje do bazoviških žrtev spominjajoč so v svoji današnji borbi za demokratične in narodne pravice fašističnih grozot in nasilia, ki je hotel uničiti demokratsko gibanje in ki je posebno prizadelo slovensko ljudstvo.

HIJENE V ČLOVEŠKI PODOBI NA DELU

Ob priliki proslave bazoviških žrtev je bil spomenik padlih junakov dobrojno okrašen, poleg katerega so se vedno plapolale tudi zastave. Toda ostudno in človeka nevredno je to, kar se je dogodilo v noči od 4. na 5. september. Ukradeni sta bili slovenska in italijanska zastava, ki sta plapolali na visokih drogih poleg spomenika. Tržaško zastavo pa so poškodovali. Za vse to ni besed, ki bi dovolj močno izražale ogorčenje vsega tržaškega prebivalstva. To je navadno barbarstvo, ki se ga morejo poslužiti le najzagrizenejši sovražniki našega ljudstva, da bi z njim oblatili spomin tega, kar je

njemu najsvetiše. Veličina onih, ki so padli za idejo bratstva in svobode, je visoko nad vsako podlostjo. Skrunile narodnih svetinj samo dvigajo borbenost v vsakem poštenem demokratu.

Upokojenci v STO bodo po tolikih zahtevah dobili povisitev pokojnin. Toda novišek jih ne bo prav nič pomagal 600 do 800 lir, kolikor jih bodo več dobili, pomeni za vsa še vedno beracijo.

V Miliah so dogradili ribiško ladjo "Brio". Ladjo je naročila neka norveška tvrdka iz Bergena.

Obnašanje angleške policije z napadom na civilne delavce, zaposlene v njihovem avtomobilskem parku, je vzbudilo splošno ogorčenje. Na njihovo dejanje so nameščeni delavci in šoferji odgovorili s stavko. Ti delavci in nameščenci so bili vedno v slabšem gmotnem položaju, kot ostali in niso niti zdravstveno in ne socialno zavarovani.

Zveza enotnih sindikatov v Trstu je poslala okupacijski oblasti pismo zaradi kršenja svobode tiska in sestanka. ES so mnencia, naj bi se uredbe, ki obstajajo v italijanski republiki, razširile tudi preko STO-ja. V Italiji so namreč sestanki v zaprtih prostorih nenadzorovani in za lepljenje lenakov zadostuje, da se predloži policiji po tri izvode lenakov nekaj ur pred pričetkom lepljenja.

V znak solidarnosti z italijanskimi tovariši so nastopili s poldnevno stavko tudi tržaški delavci.

V Trstu so ostali prve dni t. m. brez kruha, ker so pekovski delavci pričeli stavkati. Delodajalec pa trmo glavo vztajajo pri svojem in so odbili zahtevo pekov po zvišanju mezdnih prejemkov.

V Pazinu so imeli 10. septembra velik praznik. Praznovali so 50-letnico ustanovitve pazinske gimnazije, ki je imela veliko vlogo v nacionalnem in kulturnem življenju Istre. Gimnazijo so zaprli 1919. leta. Na gimnaziji je poučeval Vladimir Nazor, med dijaki pa socialni reformator Otokar Kerševani, ki so ga ustaši umorili leta 1941. v Zagrebu.

V Brdih, kjer je vedno primanjkovalo vode, grade velik vodovod. Vodo bodo črpali iz Soške doline preko Vrhovlj. Pri delih pomaga briška frontna brigada.

V Devinu so tvorili novo vojašnico civilne policije, ki je stala 130 milijonov lir.

V beneški vasici Petjakih je bil zarbitno umorjen Andrej Juša, napredni delavec, bivši partizanski borec in dosleden nasprotnik fašističnih grozodiščev. Stopil je v noči do reke Nadiže, da nalovi nekaj rib za svojo borno družino. Napadalec je spustil iz grmovja par strelov, pod katerimi je kleenil siromašni Juša in izginil. Prebivalstvo Slovenske Benečije je skrajno razburjeno radi tega zločina, ker si ni več varno lastnega življenja pred strahovalnimi tolpami, ki si laste pravico nad življenjem in smrť posameznikov.

NAROČNIKI, NAROČNICE!

Uprava SLOVENSKEGA GLASA je na delu, da točno izpopolni naslove vseh naših naročnikov in naročnic. Zato Vas vse vladljivo naprošamo, da pregledate Vaš naslov na ovitku lista in ako je ta zgrešen ali pomanjkljiv, da to javite naši upravi in obenem sporočite Vaš pravi in točni naslov.

Javite to na:

SLOVENSKI GLAS
Casilla Correo No. 8, Suc. 17
Buenos Aires

radi omotice, ki mu je pijanila duha, jih je le z muko povezal v smisel. Ustvaril si je medlo sliko, kaj se je prejšnjo noč godilo v vasi. Birtič se ni le širokoustil, ko je trdil, da ga ne dajo odpeljati. Kovač Vane je opazil, da so prišli ponj in je sklical ljudi. Ko so prazni prišli od kaplanije, so bili zbrani že vsi možje in fantje; niso mogli verjeti, da ga res nimajo s seboj. Morda pa so ga odvedli po stranski poti, po stezi, da bi jih prevarili. Zastavili so jim pot, krije gorela, stiskale so se pesti, padale so grozeče besede. Ne dajo gospoda in tudi nočajo, da bi ostali otroci in starši, ki ne znajo jezika, brez božje besede kot živali v gozdu. Tega se ni bal povedati niti Birtič; le Špehonje ni bilo, iz previdnosti se ni dal doklicati. Zastopniki oblasti so stali kot okameneli, dušila jih je jeza in osupost. Tega niso pričakovali. Ne samo, da je bil kaplan opozorjen in jim je ušel, zdaj še ta očitni upor. Strašili so, grozili, a možje so stali kot stena; le en nepremišljen korak, tekla bi kri. Zbali so se, iim mirno prigovarjali in jim obljubili, da se kaplan vrne. Vrsničani so jim le z nezaupanjem odprli pot, da so odšli po klancu...

Cedermač je od besed kar šumelo v glavi. Bil je začuden. Še zmeraj ni do konca poznal svojih ljudi. Morda so največ pripomogli k njegovi re-

štviti. Bil jim je hvaležen, ganjen do dna duše, čeprav mu od velike izmenosti obraz tega ni izražal. V svoji radosti so bili malec razočarani nad njegovo ravnodušnostjo. Ob misli, kaj bi se lahko zgordilo, ga je spretele srh po telesu.

"Torej je bilo le bolje, da sem pogrinil," je spregovoril zamoklo iz svoje poslednje misli. "Sieer bi si bili nakopali nepopravljivo nesrečo."

"Še tako ni gotovo, da ne pride kaj nad nas," je spregovoril Breškon.

"Ne verjamem. Dogodka v lastnem korist niso tako opisali, da bi se višja oblast zaradi ugleda ne čutila primorjana seči po strahovanju. Boje se očita, da niso dovolj poznali pravega razpoloženja ljudstva."

"Pa kako ste izvedeli, da gredo po vas?" je vprašal Vane. "Kdo vam je povedal?"

Cedermač se je ozrl po obrazih možje, oči so se mu ustavile na Birtiču. Ta ga je s pogledom rotil, naj molči. Bal se je.

"Nekdo izmed vas mi je prišel povedat," je rekel kaplan. "Ne smemi ga imenovati. A tu pred vsemi ga pohvalim in se mu zahvaljujem. Usluge ni storil le meni, ampak tudi vam. In tudi vam se zahvaljujem," mu je od ganjenosti zapel glas. "Ako se bomo zmeraj tako držali, se nam nič ne more zgoditi."

Nastalo je nekaj trenutkov molka. "Zdaj je torej zopet, kakor je bilo?" je vprašal Birtič.

"Kako?"

"Po starem. Mislim — v cerkvi. Saj za to gre?"

Za to gre? Da, za to gre. Cedermač je stal kot olesenel, z zbeganim pogledom premeril može. Vse, kar je po poti z muko odganjal, mu je zdaj hkrati splavalno na površje. Kaj naj jim rade? Kako naj jim pove? Zakle se je bil: nikoli več! — a to ni glavno. Bal se je njihovega začudenja, njihovih pogledov, besed in misli. Lagati jim ne sme, a tudi resnice jim ne more povediti.

"Da, v nedeljo bo vse po starem," mu je v stiski samo po sebi prišlo na jezik. In že se je skesal. Kaj je rekel? Kaj počenja? Preklicati ni mogoč. "Lahko noč, možje! je hitel; ni mu bilo več obstanka na mestu. "Pojdite domov! Lézite! Pozno je že..."

In se je skoraj opotekel po klancu. Počutil se je neizrekljivo bednega. Saj bodo tako in tako izvedeli! Obstal je in se ozrl, kakor da jim je hotel nekaj zaklicati, ki so se vedno stali na mestu. Pa se je znova pognal dalje.

Bil je raburjen do zadnjega vlakenca, ko je prišel domov. Iz kaplanije je še zmeraj sijala luč in trepetala na drevoju. Kako da Katina še ni šla

spat? Bil je tako do konca razdražen, živčno napet, da ga je vsaka malenkost jezila. Vrata so bila zaklenjena, s palico je potkal nanje. Katina mu je odprla.

"Ti si, Martinac!"

Hotela se mu je vreči okrog vrata, a mu je, ko ga je videla tako grozče resnega, le segla v roko.

"Zakaj pa nisi šla še spati?" je strogo zarečal.

Bil je prehudo zadet od drugih občutkov, da bi bil mogel razumeti se strinjo veselje nad njegovo vrnitvijo. Bil je slep in gluhi za vse ostalo in ni opazil, s kako drhtečim srecem ga je pričakovala. Kako se je bala zanj, ko je v noči zaman trkala na vrata njegove sobe, kako je ginevala od žalosti in skrbi, ko je spoznala, da je izginil neznano kam! Še je bila sled joka na njenem obrazu. V njeno razneženost in veselje je kanila grenka kaplja.

"Čakala sem te, da ti dam večerjo," je zajeljala.

"Kako si pa vedela, da pridem?" je vprašal nekoliko mehkeje. "Ničesar ne potrebujem. Sem že večerjal. Pojd in lézi!"

Katina je dvignila oči, v katerih so se bile nabrale solze. Tiho je odšla, tiho je zaprla vrata za seboj. Cedermač ni slišal njenih korakov po stopnicah, niti diha stopinj nad glavo.

(Nadaljevanje.)

V. KRMAC

Spoznavajmo našo domovino

(Nadaljevanje)

Preko Kumanovskega polja prehaja v dolino Morave, ob Vardarju navzgor je ta Skopska dolina zvezana z rodovitnim **Pologom**. Kačanska soteska, skozi katero se prebije Lepenac, jo veže s 70 km dolgim **Kosovim**, ob Vardarju navzdol pa ima po dolini zvezo z **Ovčjim poljem**.

Radopski masiv sega na severu do sotočja obeh Morav, je starega postanka in zelo rudnat. Da se tam ni še umirila zemeljska skorja, dokazuje obilica topnih vrelcev in pogosti potresi. Tu se dvigajo Osogovska planina, Ma-

leške planine in ob tromeji z Grčijo osamljeno dvigajo **Bila gora**, **Požeško hribovje** in dolgi hrbel **Fruška gora**, ki se strmo spušča k Donavi.

Karpati stopajo na naša tla južno od Donave in segajo do Crnega Timoka in Mlave, kjer se stikajo z balkanskim gorstvom. Z manjšim izrastkom segajo k nam Karpati tudi v Banatu pri Vršcu.

Od **Balkanskega gorstva** pripada Jugoslaviji le njegov zahodni rob. Ker ga sestavlja večji del lahko topljivi apnene so v njem razviti kraški pojavi s podzemskimi jamami. Naš Balkan je najvišji v Stari planini (Misoč 2169

Pogled na Split

Belasica. Severno od Skoplja prehaja rodopsko ozemlje iz Povardarja v Podonavje. Tu se vrste zlasti ob Moravi ozke doline in široke kotline (Vranjsko, Leskovško, Niško polje).

Prehod med Radopskim masivom, Dinarskim gorstvom in Alpami tvoji obavske vzpetine na robu Panonskega nižavja. Na zahodu jim pristevamo **Medvenico** (Zagrebačko goro, Sljeme 1035 m), **Ivanšćico** in **Kašnik**, na jugu pa hribovito ozemlje med spodnjo Drino in Kolubaro (Cer in Vlašić), ter valovito pokrajino, ki se konča s strmim robom ob Donavi. Ta pokrajina se imenuje **Šumadija**. Glavni hribi v tej okolici so široki **Rudnik** (1132 m) in nižji Venčac, Kosmaj in daleč vidna **Avala** (511 m) pri Beo-

gradu. V samem panonskem predelu se m.). Vzporedno smer imajo **Svrljiške planine**, na drugi strani reke Nišave se dviga **Suva planina**, ki se po strmih in golih pobočjih vidno loči od sosednjih kop Kodobškega masiva.

Panonsko nižavje se razprostira severno od Dinarskega gorstva in Rodopskega masiva. Najnižji predeli so ob rekah, ki teko zaradi majhnega pada zelo počasi in v vijugah.

Ker reke večkrat prestopajo bregove, so ob njih tla vlažna in za poljedeljstvo manj prikladna. Rodovitnejši predeli rumene puhlice, ki leže po več 10 m više. Ponekod pokriva tla nerodoviten sivkast svišč, tako imenovan živi pesek. Da ga veter ne bi prenašal na sosednja rodovitna tla, so

sipine večinoma zasadili z borovci in z vinsko trto. Največji predel živega peska je v Banatu.

ZEMLJEPISNA LEGA

Hribi osamelei in reke razčlenjujejo nižavje na poedine dele. Ob Dravi se razprostira **Podravina**, ki se vriva v alpska tla s **Ptujskim poljem**. Podravina prehaja v Medžimurje v **Mursko polje**, ki pride v severnem Prekmurju v valovito **Goričko**. Na obeh straneh Save se razprostira Posavina. Njen skrajni zahodni podeljšek je **Krško polje** na Dolenjskem. Med Požeškim hribovjem in Fruško goro se Podravina in Posavina strneta v **Sremsko ravnanje**. Trikot med Donavo in Dravo zavzema **Baranja**, pokrajino med Donavo in Tiso. **Bačka**, vzhodno od teh rek pa se širi **Banat**.

Panonsko nižavje zajema tudi široka povodja desnih savskih in donavskih pritokov. Večji ravnini sta tu **Karlovska kotlina** ob Kolpi in **Mačva** v kotu med spodnjo Drino in Savo.

VODOVJE.

Jadransko morje se zajeda med Balkanski in Apeninski polotok 800 km globoko v trup Evrope. Na njem skoro ni točke, od koder se ob jasnem dnevu ne bi videli z ladje obrisi kopne zemlje.

Pomorska plitvina, ki drži od Pelješca mimo Korčule in Pelagruža k Monte Garganu, deli morje na dva dela. **Severni del Jadrana je plitev, južni globok.** 80 km jugozahodno od Kotorskega zaliva je njegova najgloblja točka 1330 metrov. Morje dobiva vodo deloma iz sosednega kopnega, deloma iz Sredozemskega morja. Od tod prihaja šibek morski tok, ki prinaša mnogo toplotne in soli. Tok stopa v Jadran ob albanski obali, teče nato vzdolž dalmatinskih otokov proti severozahodu, nakar se vrača, pomešan z vodo severnoitalijanskih rek, ob obali Apeninskega polotoka v Jonsko morje.

Morska voda je vse leto na površju prav **topla**, vendar narašča topota od severa proti jugu (poleti 22°—25° C, pozimi 10°—16° C).

Morje je zelo slano. V severnem Jadranu znaša slanost 33‰, v južnem skoraj 40‰. Morska voda je izredno

Mehanična delavnica

JOSIP HLAČA

Villa Real 140 J. Ingenieros - T.E. 757-640

BAZAR "DANUBIO"

D. UGLESSICH

Avda. San Martín 2902 T. E. 59-0838

FABRICA DE MOSAICOS

ALBERTO GREGORIĆ

Venta de materiales de construcción

Avda. Feo. Beiró 5671 T. E. 50-5383

JUGOSLOVANSKA GOSTILNA

Prizapravni prostori za krogljanie

JANKO POLIAK

Ituzaingó 4267 J. D. PERON

STAVBINSKA KOVAČA

G. ŠTAVAR & K. KALUŽA

Laprida 2443 Florida

PREVOZNO PODJETJE "GORICA"

LOJK FRANC

Villaróel 1476 T. E. 54-5172

TOVARNA POHISTVA

VINKO ROGELJ

BLANCO ENCALADA 249-261

VILLA ESCASO U. T. 652-0183

ZELEZO-BETONSKO PODJTJE

RUDOLF KOMEL

za načrte in preračune

Bernaldez 1655 T. E. 67-1411

MECANICA y ELECTROTECNICA

E. LOZEJ y W. COX

Avda. Riestra 115 T. E. 61-0656

bistra. Zato slovi na svetu. **Plimovanje** je majhno, pri Trstu znaša 90 cm, proti jugu pa postaja vedno bolj neznatno, tako, da pri Dubrovniku znaša le 30 cm. Morje nikdar ne miruje. Najhuje valovi pozimi, ko ga razburkata burja in široko. V našem primorju se rado dogaja, da valovi morje istočasno v raznih smereh. Ko trčijo valovi drug ob drugega, nastajajo nevarni vrtinci. Posebno nevarna je plovba skozi Senjska vrata med Krkom in Rabom. V Jadranskem morju živi okoli 360 vrst rib, med njimi kakih 100 vrst užitnih.

Največ se lovi **lokarde, tune in sardele**, katere se na ribjih trgih tudi najbolj draga prodaja.

Iz morja pridobivamo na ugodnih niskih krajih obale tudi **morsko sol**.

S posestjo jadranske obale ima Jugoslavija odprto okno v svet. Po tej svobodni poti je v stiku z deželami vseh kontinentov. Zato bo morala naša zunanjega trgovina upoštevati prednosti morske poti. Zaradi zelo ugodnega podnebja in naravnih lepot so v primorju mnoga odpočivališča in zdravilišča našega delovnega ljudstva.

JEZERA

Po svojem postanku so naša jezera ledeniška, kraška in udorna.

Ledeniška jezera so nastala v ledeni zaledeniških grobljih in tam, kjer je ledenik izdržil kotanje v manj odporni kamnitni osnovi. Taka jezera so na Koroškem in v Julijskih alpah, na Šar planini in na nekaterih drugih visokih gorah v Dinarskem gorstvu. Naše največje ledeniško jezero je **Plosko jezero** pod Prokletijem. Med kraška jezera lahko prištevamo **Skadrsko jezero**. Posebna vrsta kraških jezer so **kraška rečna jezera**, ki so nastala tam, kjer se rečne struge zelo močno razširjajo; tako so nastala iz reke Korane krasna **Plitvička jezera**, ob reki Pliva, **Plivska jezera**, ob reki Krki v Dalmaciji pa **Prukljansko jezero**.

Udorna jezera so na južnem robu Jugoslavije. Leže v zaprtih kotlinah, ki so nastale, ko se je gorovje razklalo v sedanje grude. Taka jezera so: globoko **Ohridsko jezero** (do 286 m), sosednje **Prespansko jezero** in **Dojransko jezero** pod Belasico. Udornega postanka sta tudi **Blejsko** in **Bohinjsko jezero**, vendar so jima dali sedanjo obliko šele ledeniki, ki so ju poglobili in razširili.

Nekatera jezera so velikanskega gospodarskega pomena. Na Skadrskem, Ohridskem in Dojranskem jezeru je izdaten ribolov, ob drugih jezerih pa se je razvil turizem, posebno na Gorenjskem v Sloveniji.

Močvirja. V Panonskem nižavju je mnogo mrtvih rečnih rokavov ob Do-

MONOGRAFIJA LOJZETA SPAČALA

Naš tržaški slikar Lojze Spacal je poslal uredništvu SLOVENSKEGA GLASA v dar in spomin svojo prvo monografijo, katera je pred par meseci izšla in je radijnjega mednarodnega značaja doživel velik uspeh v raznih mestih Evrope.

Vsebina monografije, kateri uvod je pisal Boris Pahor, prikazuje dosledni razvoj Lojzeta Spacala ter razne slikarske probleme na njegovi umetniški poti, kateri so nastali na križišču med vzhodno in zahodno Evropo v zadnjih desetletjih.

Umetnika Spacala že pozna umetniški svet v slovenskih mestih Moskvi, Leningtonu, Pragi, Varšavi, Sofiji, Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Kolektivno in samostojno je razstavljal v Milanu, Rimu, Benetkah in Firencah. Na polju dekorativnega slikarstva se je Lojze Spacal še posebej uveljavil z monumentalnimi freskami po raznih cerkvah, zasebnih slikah ter se je bavil z dekorativno umetnostjo pri opremljanju raznih prekomorskih parnikov.

Njegova dela sta odkupili Galerija sodobne umetnosti v Rimu in Milanol; sprejeli so jih v svoje zbirke številni zasebni tudi drugod v Evropi. Spacala so povabili na razstave v Rimu, ki se vršijo vsako četrto leto in onih v Benetkah, ki so vsako drugo leto, kjer se je predstavil s številnimi deli.

Njegova umetnost je izraz vedno novih stremljenj in brezkompromisne iskrenosti. Tako da, obogaten z dosedanjimi izkustvi, zdaj lahko smelo prehaja k novi stvarnosti in humanizmu.

Za poslano monografijo se umetniku Spacalu najtopleje zahvaljujemo in mu želimo, da bi kakor do danes, tudi v boodeče žel velike uspehe na umetniškem polju.

Kdo bi želel imeti monografijo Lojzeta Spacala, si jo to lahko naroči potom našega uredništva, katere cena je: v platno vezana \$ 20 in broširana \$ 10.—.

Franc Štekar STAVBINSKI PODJETNIK

Ramón L. Falcón 6371
U. T. 64-3084

SLOVENSKA JURIDIČNA PISARNA

Odškodnine, odslovitve, nezgode, dediščine in vse sodnijske tramitacije
Uradne ure od 18 do 20

Diagonal Norte 1119 — Piso 8
(nasproti obeliska) Escritorio 823
T. E. 35-6243 Buenos Aires

Ferdinand Cotič

TRGOVINA Z ŽELEZNINO

Lope de Vega 2989 T. E. 50-1383

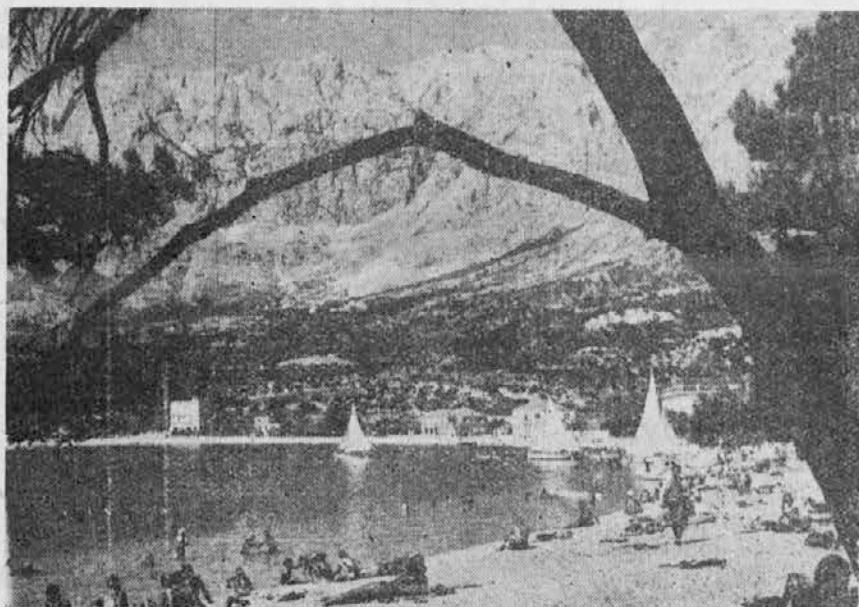
LA VOZ ESLOVENA

EDITADO POR EL CONSORCIO DE LA VOZ ESLOVENA

navi, Tisi in Savi. Tu so vzdolž rek tudi močvirja. Obsežna močvirja se širijo ob spodnji Neretvi, ob Skadarskem jezeru in v makedonskih kotlihah. Naša država posveča veliko skrb pridobitvi orne zemlje. V načrtih ima država postopno osuševanje Skadrske-

Jadranske pokrajine (10% površja) pa usmerjajo vode v Egejsko morje.

Jadranske reke so razmeroma kratke. Vijejo se po globokih tesneh in imajo znaten padec. Naša najsevernejša reka je **Soča**. Glavna pritoka Soče sta

Naša kopališča so sedaj počitniški do movi naših delavcev

ga jezera in močvirnih predelov v Pellaniji. V načrtu je tudi zgraditev cele mreže odvodnih prekopov v Panonskem nižavju, kjer so tla izpostavljeni poplavam. Z osušitvijo močvirnih zemljишč bodo hkrati odpravljeni vzroki malarije, za katero oboli v Jugoslaviji vsako leto do pol milijona ljudi.

REKE

Naše reke pošiljajo vodo v tri morja. Srednji in severni del države (70% od vsega površja) odmaka vodovje v Donavo in po njem v Črno morje; zahodni del (20% površja) se strmo nagiba k

Idrije in Vipava. Iz divjega gorskega kotla priteka **Zrmanja** v Novigradsko morje. V Šibenški zaliv se izlivata **Krka**. Pod planino Dinaro izvira **Cetina**, ki dela malo pred izlivom v morje veličastni slap **Veliko Gubavico**. Najdaljša jadranska reka je **Neretva** (230 km). Sprva teče po skalnatih soteskih do Mostarja, nato se pa dolina razširi v široko ravan, ki spremlja reko do izliva. Tudi reka **Morača** teče po soteski, ki se nato združi z **Zeto** in se nato izliva v Skadarsko jezero, iz katerega odteka v morje naša obmejnata reka **Bojana**.

(Sledi prihodnjic)

ZELEZOBETONSKO PODJETJE

FRANC URŠIČ

Mercedes 1764 T. E. 69-1567
Buenos Aires

Krojačnica LEOPOLD UŠAJ

Avda. FRANCISCO BEIRO 5380, Dep. 2
T. A. 50-4542
VILLA DEVOTO

T.A.C. - TRST

Zastopstvo: DOMINGO BELAMARIC

PAKETE V DOMOVINO

pošiljamo potom Trsta in dospejo v 12 do 15 dneh

Uradujemo: v calle Sarmiento 74 SAN MARTIN FCBM
v calle Cangallo 439-L Esc. 119 BUENOS AIRES

Tiskarna "Córdoba"

Tiskarsko podjetje naših rojakov

Ferfolja, Baretto & Paškulín

Izvršuje vsakovrstna tiskarska dela

Gutenberg 3360

Nasproti postaje tramvaja Lacroze na Avenida San Martín

BUENOS AIRES

Talleres Gráficos "CORDOBA", Gutenberg 3360, Buenos Aires — 16-IX-1949

T. A. 50-3036

Znanost in tehnika

STROJ, KI PIŠE PO NAREKO.

VANJU

V znanih italijanskih tovarnah pisalnih strojev izdelujejo nov tip pisalnega stroja, na katerega bo mogoče pisati brez uporabe prstov in sicer kar preko narekovanja. Razumljivo je, da je ta vest zelo razburila strojepiske, ki bi s široko uporabo tega novega stroja izgubile službe.

GASILNA PRIPRAVA ZA OBŠIRNA PODROČJA

Nov tip gasilne priprave, ki predstavlja velik korak naprej v borbi proti požarom, so preizkusili pred dnevi na pariškem letališču Le Bourget. Ta priprava proizvaja pod visokim pritiskom gasilno paro, ki takoj ogenj pogasi, čim jo spusti iz zaprtega prostora. Preizkušnja je popolnoma uspela. Ko so začeli staro letalo polno bencina, so z novo pripravo omejili in pogasili ogenj v manj kot 20 sekundah.

PLASTIČNE CESTE

Tu v Argentini delajo preizkuse za tlačovanje cest z novo snovjo, s kockami iz furfurala (ene izmed tolkih plastičnih snovi). Pravijo, da bodo večje stroške pri graditvi takih cest "krili" z njihovo večjo trpežnostjo.

150 MILIJONOV LET STARO OKOSTJE KROKODILA

V teknu geoloških izkopavanj v državi Arizona, so odkrili okostje **Phytosaurus**, neke vrste krokodila, ki je živel na zemlji pred 150 milijoni leti. **Phytosaurus** so bili ogromni mesožeri, vsaj štirikrat večji od današnjih krokodilov.

UGOTOVITEV, KI PRESENECA

čudimo se, ko slišimo, da nosi človek, ki tehta 70 kg, 45 kg vode v sebi, človek sestoji iz 65 odst. vode in iz 35 odst. trdnih snovi. Tako n. pr. vsebuje kri stiri petine vode, možgani, koža, vranica, trebušna slinavka in mozeg pa 75 odst. vode; skoraj polovico kosti, hrustanca, mišic in jeter tvori voda. če izgubimo od 65 odst.

Recreo "Europa"

Pripraven za nedeljske izlete v Tigre. Prevoz s postaje Tigre F.C.N.G.B. do recrea in nazaj Lastnika:

BRATA ROVTAR

Tigre F.C.N.G.B. T. E. 749-589
Rio Carapachay

K R O J A Č N I C A Franc Melinc

Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356
Buenos Aires

TRGOVINA JESTVIN Srečko Turel

TRELLES 1402 U. T. 59-4104

vode, ki jo vsebuje naše telo, le 10 odst. nastopijo občutne motnje, če izgubimo pa 20 odst. nastopi smrt. Zanimivo je, da vsebuje otrok več vode kot odrasel človek, na stara leta pa ima človeško telo zopet več vode, čeprav se osuši koža in tudi nekateri drugi organi. Skozi telo človeka, ki je 70 let star, je šlo preko sedem vagonov vode.

Praktični nasveti

Uživajmo jabolka

Na splošno radi jemo jabolka, toda ne zato, ker bi se zavedali njegovih koristnih učinkov, pač pa ker so dobrega okusa. Predvsem ugodno učinkuje Jabolko, ki ga pojemo zvečer, preden gremo spati; Jabolko vsebuje namreč več lahko prebavljive fosforne kisline kot kateri koli sadež. Jabolko izredno dobro vpliva na možgane, povzroča mirno spanje, razkužuje ust, unlčuje odvišno želodčno kislino, pospešuje delovanje ledvic in jeter, lajša prebavo in preprečuje bolezni grla.

Čiste jajčne lupine zbiraj v platneni vrečici, ki jo deni v kotel, ko kuhaš perilo.

Slani, neužitni jedi odtegneš sol, če pogneš čez posodo čist prt in natreš nani pest moke.

Namizno kuhinjsko platno umivaj z mlekom, nikdar pa ne z vodo, ker mu vzameš s tem prožnost, gre ob barvo in se hitro strga.

Ako jabolka težko lupimo, jih za 2 minuti denemo v vročo vodo in bomo z njih lepo potegnili olupek kakor s kuhanega krompirja.

(Iz "Ljudskega tehnika")

MIZARSKA DELAVNICA
"LA PRIIMERA"

PETER JONKE

Lastnik:
Izdeluje vsa v stroku spadajoča dela
Pasos Los Andes - Rio Ceballos
CORDOBA

LASTNA PEKARNA in TRGOVINA
JESTVIN
"TRIESTINA"

Lastniki:
KUKANJA in BRATA GEC
25 de Mayo 2606 CORDOBA

Kadar se želite naužiti čistega kordobskega zraka in se v miru odpočiti, se obrnite na

Hostería "LOS ALPES"

Lastnik PETER JONKE, Rio Ceballos
Córdoba

Izvrstna postrežba in zmerne cene!

RUDOLF KLARIČ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

Krojačnica Stanislav Maurič

VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK

TRELLES 2642

T. A. 59 - 1232